

เอกสารประกอบการพิจารณา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านอื่น ๆ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

อ.พ. 10/2558

สำนักวิชาการ
โทร 0 2244 2070-2

ด้านอื่น ๆ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

และประเพณีมิชอบ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการประชุมของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1,2,3 สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ 0 2244 2070 – 72 โทรสาร 0 2244 2058

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ถือเป็นปัญหาในระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประเทศทั้งหมด และถือเป็นปัญหาเรื้อรังมาอย่างยาวนาน และในการจัดทำเอกสารฉบับนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมานำเสนอ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย ซึ่งมีสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐกับภาคเอกชน มีการของบประมาณ และดำเนินการบริหารสัญญา ตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงาน ที่ไม่โปร่งใส สร้างความเสียหายในโครงการของรัฐอยู่ที่ร้อยละ 10 – 25 ของมูลค่าโครงการ และอาจสูงถึงร้อยละ 50 รวมทั้งรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นวาระเร่งด่วน มีการเสนอกฎหมาย และแนวทางดำเนินการของรัฐในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการร่างรัฐธรรมนูญฉบับสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติที่ลงมติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวก็ตาม แต่ก็ได้มีการบรรจุสาระเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชันไว้ไม่น้อยกว่า 35 มาตรา โดยแบ่งเป็นสัดส่วนด้วยกัน 2 เรื่อง คือ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของชนชาวไทย” และเรื่อง “การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” รวมทั้งการจัดลำดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ 2. องค์กรที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน อาทิ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ซึ่งจะกล่าวถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติของการเป็นกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการแก้ไขในแต่ละองค์กร และ 3. เป็นการแสดงความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศต่อไป

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ค
1. ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย	1
2. องค์กรที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน	7
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	7
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)	19
- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	23
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	35
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)	43
3. ความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง	57
บรรณานุกรม	69

ผู้รับผิดชอบ

นางอรวรรณ พันธุ์เปรี๊ยะ
นายทงศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายชงคชาญ สุวรรณมณี
นายโชคสุข กรกิตติชัย
นายอริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า
นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย
นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร
นางเมตตาพร กาญจนินทุ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

พฤศจิกายน 2558

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย

ปัญหาคอร์รัปชัน ถือเป็นปัญหาระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประเทศทั้งหมด และถือเป็นปัญหาเรื้อรังที่ก่อกวนประเทศไทยมาอย่างยาวนาน ที่ผ่านมา มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า การคอร์รัปชันเป็นตัวบ่อนทำลายประเทศไทยให้เสียหาย ดังข้อมูลของสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทยที่เคยจำแนกให้เห็นว่า งบประมาณ 100,000 ล้านบาท ที่ต้องสูญเสียไปกับการคอร์รัปชันโดยเฉลี่ยในแต่ละปีนั้น สามารถนำไปใช้สร้างมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ 400 แห่ง สร้างโรงพยาบาลได้ 59 แห่ง สร้างรถไฟรางคู่ขนาดเบาได้ 4 สาย รถไฟฟ้าบีทีเอสอีก 67 สถานี สร้างรัฐสภาแห่งใหม่ได้อีก 10 ที่ สร้างสถานีตำรวจได้ 5,800 แห่ง และสร้างโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ในต่างจังหวัดได้อีก 1,700 แห่ง เช่นเดียวกันกับภาคธุรกิจ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ที่ระบุว่า จากผลสำรวจในปี 2556 ที่กว่าครึ่ง เห็นว่า การทุจริตมีผลกระทบต่อธุรกิจ และหากไม่มีปัญหาทุจริตภาคธุรกิจจะสามารถเติบโตได้ดีกว่าปัจจุบัน ประกอบกับจากผลการประเมิน The Global Competitiveness Report 2013 - 2014 ที่สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทยได้สรุปว่า คอร์รัปชันของประเทศไทยเป็นอุปสรรคอันดับ 1 ในสายตาของนักลงทุนต่างชาติที่จะตัดสินใจลงทุน และดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ส่งผลให้ความเชื่อมั่นในการลงทุนลดลงมากที่สุดในอาเซียนถึงร้อยละ 24 ในระยะเวลา 5 ปี และจากรายงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาทภาคประชาสังคมเพื่อต่อต้านการทุจริต ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ” ว่า ปัญหาคอร์รัปชันส่วนใหญ่อยู่ที่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพราะตลอดห่วงโซ่ของกระบวนการดังกล่าว มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และมีหลายช่องทางหลายกระบวนการที่นำไปสู่การทุจริตได้ ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การของบประมาณไปจนถึงปลายน้ำ คือ ขั้นตอนการบริหารสัญญา และตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงาน รวมทั้งระบุถึงรายงานของ Transparency International หรือ TI (2010) ได้ประเมินมูลค่าความเสียหายโดยเฉลี่ยที่เกิดจากการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างว่า อยู่ประมาณร้อยละ 10 - 25 ของมูลค่าโครงการ และอย่างเลวร้ายที่สุดอาจสูงถึงร้อยละ 50 ของมูลค่าโครงการ

เพื่อป้องกันการทุจริตดังกล่าว งานวิจัยชี้ว่า รัฐเองไม่ได้นิ่งเฉยกับปัญหาที่เกิดขึ้น ได้สร้างกลไกในการตรวจสอบควบคุมกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเริ่มตั้งแต่ การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐการภายในของแต่ละหน่วยงาน โดยมี

1. กรมบัญชีกลาง เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของราชการ ตรวจสอบเกี่ยวกับความต้องการในการจัดซื้อจัดจ้าง จนถึงกิจกรรมหลังจากได้รับอนุมัติเงินงบประมาณ เสมือนเป็นตัว “คัตกรอง” เบื้องต้น

2. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง (Public Procurement Audit) โดยใช้องค์กรของภาครัฐอื่น ๆ ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) โดยการดำเนินงานของ สตง. เป็นไปเพื่อดูความสมเหตุสมผลในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเริ่มตรวจสอบตั้งแต่กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการประกวดราคา ไปจนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามสัญญาารวม และการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ทำการจัดซื้อจัดจ้าง

3. การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) เกี่ยวกับการทุจริตสมยอมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ หรือที่หลายคนเรียกติดปากว่า “ฮั้ว” ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ในโครงการที่มีวงเงินหรือมูลค่าตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป

4. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของ ป.ป.ช. ซึ่งทำงานทั้งในรูปแบบปราบปราม โดยการชี้มูลการกระทำผิด และการป้องกันโดยออกมาตรการต่าง ๆ อาทิ มาตรการจัดซื้อจัดจ้างตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 103/7 ที่เน้นเรื่องการเปิดเผยราคากลาง และให้บุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต้องแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร

อย่างไรก็ตาม การต่อต้านการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐของทั้ง 4 องค์กรเป็นเพียงแค่ “ขาหนึ่ง” ของการต่อต้านการทุจริตเท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากรัฐเองก็ประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งกำลังคนที่ไม่เพียงพอ เกิดการทุจริตของผู้ตรวจสอบเอง การทุจริตที่เกิดขึ้นมาจากข้าราชการ หรือนักการเมืองระดับสูง ข้อจำกัดของหน่วยงานตรวจสอบเองที่ถูกกำหนดขอบข่ายงานไว้อย่างชัดเจน และจากการศึกษาพบว่า ที่ผ่านมามีหลายกรณีที่เกิดทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างถูกเปิดโปงและตรวจสอบโดยภาคประชาชนอีกจำนวนไม่น้อย อาทิ คดีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข คดีทุจริตการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร คดีทุจริตเรือชุดเอลลิคอตต์ (Ellicott) ของกรมเจ้าท่า หรือคดีจัดซื้อเครื่องตรวจวัดถูระดับ GT200 ภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations: CSOs) จึงเป็นอีกหนึ่งหนทางที่มีความสำคัญในการช่วยปลดปล่อยปัญหาทุจริตที่เกิดขึ้น (บทบาทประชาสังคมกับการปลดปล่อยคอรัปชัน : ผลวิจัยชี้ทุจริตอันดับหนึ่ง “จัดซื้อจัดจ้าง” 4 องค์กรตรวจสอบไม่เพียงพอ - สะกัดอาการเรื้อรังไม่อยู่, 2558)

รัฐไม่ได้ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคแก่ภาคประชาชน ขณะเดียวกันได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามาเป็น “ผู้สังเกตการณ์” รวมถึงในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ป.ป.ช. ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยเพิ่มหมวดที่ 9/1 มาตรา 103/2 – 103/9 ซึ่งให้ความสำคัญกับการที่ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต ขณะเดียวกัน ในส่วนของนโยบายรัฐบาลเรื่อง การต่อต้านการทุจริต ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา งานวิจัยชี้ว่า ทุกรัฐบาลกำหนดนโยบายสนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตได้ แม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้กำหนดไว้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีรายละเอียดและข้อจำกัดซึ่งภาคประชาชนอาจไม่สามารถมีส่วนร่วมได้เท่าที่ควร (บทบาทประชาสังคมกับการปลดปล่อยคอรัปชัน (3): จุดสกัด CSOs ไทย อุปสรรคด้านเงินทุน รัฐสนับสนุนไม่เต็มที่, 2558)

สำหรับรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศให้การแก้ปัญหาคอร์รัปชันเป็นวาระเร่งด่วนอันดับต้น ๆ ที่ต้องแก้ไข มีการตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อจัดการกับปัญหาคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น และมีการใช้กฎหมายพิเศษ มาตรา 44 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เพื่อเอาผิดกับบรรดาข้าราชการคอร์รัปชันนับร้อยราย

นอกจากนี้ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้เปิดเผยข้อมูลเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ภาคเหนือในปีงบประมาณ 2558 รวมเรื่องร้องเรียน 1,265 เรื่อง จำแนกตามประเภทคดี

จากน้อยไปหามาก ดังนี้ 1. การกระทำผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง 2. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต 3. การกระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องรับสินบน เบียดบัง ยกยอทรัพย์ ปลอมเอกสาร รับรองเอกสารอันเป็นเท็จ 4. การกระทำผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ 5. การกระทำผิดเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ หรือเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ 6. การกระทำผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม และ 7. การกระทำผิดกรณีร้ายแรงผิดปกติ (บทบาทประชาสังคมกับการปลดล็อกคอร์รัปชัน : ผลวิจัยชี้ทุจริตอันดับหนึ่ง “จัดซื้อจัดจ้าง” 4 องค์กรตรวจสอบไม่เพียงพอ – สกัดอาการเรื้อรังไม่อยู่, 2558)

ในการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน โดย ดร. จุรี วิจิตรวาทการ เลขาธิการมูลนิธิองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย (Transparency Thailand) ได้เปิดเผยผลการจัดอันดับในการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี 2557 ว่า ประเทศไทยได้คะแนน 38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 85 จากการจัดอันดับทั้งหมด 175 ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ 12 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ทำให้ผลการจัดอันดับประเทศไทยมีผลคะแนนดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว ซึ่งได้อันดับที่ 102 ในระดับโลก และอันดับที่ 16 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน มีเพียงประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียเท่านั้นที่มีคะแนนเกิน 50 คะแนน โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 จาก 9 ประเทศ ในกลุ่มอาเซียน (องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย, 2557)

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2538 – 2557

ปี พ.ศ.	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2538	2.79 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	41	34
2539	3.33 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	54	37
2540	3.06 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	52	39
2541	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	85	61
2542	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	98	68
2543	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	90	60
2544	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	91	61
2545	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	102	64
2546	3.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	133	70
2547	3.60 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	146	64
2548	3.80 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	159	59
2549	3.60 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	163	63
2550	3.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	179	84
2551	3.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	80

ปี พ.ศ.	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2552	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	84
2553	3.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	178	78
2554	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	183	80
2555	37 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	88
2556	35 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	177	102
2557	38 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	175	85

ที่มา : องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย

นับตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีการตรากฎหมายที่ส่งผลการต่อต้านคอร์รัปชัน โดยแยกเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว 3 ฉบับ แม้มิได้มีเจตนาเพื่อการต่อต้านคอร์รัปชันโดยตรง แต่ผลของเจตนาดังกล่าว จะช่วยสร้างความตื่นตัว สร้างทัศนคติค่านิยมใหม่ในภาคประชาชนที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของกระบวนการต่อต้านคอร์รัปชันอย่างยั่งยืนต่อไป กฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว ได้แก่ 1. พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 3. พระราชกำหนดการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. 2558 (กฎหมายต่อต้านคอร์รัปชัน, 2558)

นอกจากนี้ ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติลงมติ ได้มีการบรรจุสาระเพื่อการต่อต้านคอร์รัปชันไว้ไม่น้อยกว่า 35 มาตรา โดยเขียนรวมไว้เป็นสัดส่วนอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 คือ “การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของชนชาวไทย” ที่มุ่งหวังจะเปลี่ยนบทบาทของ “ประชาชน” จากเดิมที่ใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก็รอรับหรือเรียกร้อง และร้องขอให้รัฐทำอะไรบางอย่าง ให้พัฒนาเป็น “พลเมือง” ที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม โดยรัฐต้องรับฟังความคิดเห็นความต้องการ รวมทั้งเปิดให้เข้ามีส่วนร่วมในการออกแบบ ติดตามและตรวจสอบการบริหารงานและการกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐ เรื่องที่ 2 คือ “การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” เพื่อป้องกันและเอาผิดกับพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์ โดยมีขอบอย่างซับซ้อนแอบแฝง

เนื่องจากการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการทุกวันนี้มีรูปแบบ วิธีการ และสาเหตุปัจจัยที่หลากหลาย อีกทั้งการกระทำเหล่านั้นได้ทำให้ผลประโยชน์ของประเทศชาติเสียหายในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงมีความพยายามออกแบบกลไกในการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันไว้ในร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวอย่างครอบคลุมและกระจายอยู่ในหมวดหมู่ต่าง ๆ โดยจำแนกได้ ดังนี้

1. ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญในการต่อสู้กับคอร์รัปชัน โดยมีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ และการมีส่วนร่วมป้องกันและขจัดคอร์รัปชัน รวมทั้งให้มีสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและฟ้องร้องดำเนินคดี

2. ประชาชนมีเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐ และองค์กรใดก็ตามที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน ต้องเปิดเผยข้อมูล และประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ และวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลเหล่านั้น นอกจากนี้ ยังมีการสร้างหลักประกันให้สื่อมวลชนให้สามารถทำหน้าที่อย่างมีจรรยาบรรณ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและการแทรกแซงใด ๆ

3. สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่า คนโกงต้องถูกจับและลงโทษอย่างรุนแรง ด้วยการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็ง รวดเร็วและเป็นธรรม เพิ่มโทษเอาผิดทั้งคนให้ และคนรับสินบนด้วยบทลงโทษที่รุนแรง และรวดเร็ว

4. ปิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากเงินของแผ่นดิน โดยวางมาตรการที่รัดกุม เข้มงวด เปิดเผย และครอบคลุมมากขึ้นในการใช้จ่ายเงินของรัฐ เพื่อให้เงินถูกใช้ไปอย่างรับผิดชอบ เกิดความคุ้มค่าและไม่ถูกใครฉ้อโกงง่าย ๆ รวมถึงการแก้ปัญหาคอร์รัปชันจากนโยบายประชานิยมที่ขาดความรับผิดชอบ การห้ามมิให้นางบที่มีการแปรญัตติหรือตัดทอนจากรายการใดไปจัดสรรตัดแปลงทำโครงการหรือแผนงานใหม่ และให้มีศาลแผนกคดีวินัยการคลังและงบประมาณ เพื่อหยุดยั้งความเสียหายที่กำลังเกิดขึ้นจากพฤติกรรมคอร์รัปชันอย่างทันที่

5. สร้างการเมืองที่ใสสะอาดเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันที่ต้นตอ สร้างโอกาสให้คนดีได้เข้ามาบริหารบ้านเมือง ด้วยการห้ามผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาในคดีเกี่ยวกับคอร์รัปชัน มิให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครรับการเลือกตั้งให้สาธารณชนได้ตรวจสอบย้อนหลัง การกำหนดกรอบพฤติกรรมและจรรยาบรรณของนักการเมืองที่สังคมคาดหวังอย่างเข้มข้น และวางบทลงโทษที่รุนแรงต่อนักการเมืองที่ฉ้อฉล

6. การบริหารราชการและการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ ต้องทำด้วยคุณธรรมจริยธรรม มิใช่เพื่อประโยชน์ของพวกพ้อง เพื่อส่งเสริมคนดีมีความสามารถ มีการแบ่งแยกอำนาจ เพื่อการตรวจสอบถ่วงดุล การกำหนดสิ่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และนักการเมืองควรทำ และไม่ควรถ้า เพื่อป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต

7. การสั่งงานราชการ และการกำหนดนโยบายสาธารณะใด ๆ ต้องยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยกำหนดเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐ ให้ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และมีการกำกับควบคุม เพื่อสร้างความถูกต้องและความเข้มแข็งให้ระบบราชการ มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหมั่นกำลังเป็นประชาคมที่เข้มแข็งเพื่อร่วมกันดูแลรักษาผลประโยชน์ของรัฐและป้องกันการแทรกแซงของนักการเมือง

8. ป้องกันคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการทำงานอย่างโปร่งใส และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และรายงานงบการเงิน และสถานะทางการคลังให้ประชาชนได้รับรู้

การบัญญัติหลักการเพื่อการต่อสู้กับคอร์รัปชันอย่างรอบด้านไว้ในรัฐธรรมนูญเช่นนี้ ถือเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อวางเป้าหมายร่วมกันของคนไทยและสร้างหลักประกันว่า “ทิศทางการต่อสู้กับปัญหาคอร์รัปชันของประเทศจะไม่ถูกกละเลย” ที่สำคัญ การต่อต้านคอร์รัปชันเป็นเรื่องของประเทศชาติไม่ใช่ประเด็นทางการเมืองหรือผลประโยชน์ของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด (รัฐธรรมนูญกับการต่อต้านคอร์รัปชัน, 2558)

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ลงนามให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2554 อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ และขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว การที่ประเทศไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตจะก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศไทยในเรื่องภาพลักษณ์ของประเทศ การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องปฏิรูปองค์กร ปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน (สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง, 2558, น. 59)

องค์กรที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

องค์ประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก 8 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวน 5 คน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คุณสมบัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีดังนี้

1. เป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
2. เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีองค์วิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 ปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์วิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

วาระการดำรงตำแหน่ง

- 9 ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

การพ้นจากตำแหน่ง

1. ตาย
2. มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
3. ลาออก
4. ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 9 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10
5. กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 11
6. วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 16
7. ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

1. ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา กรณีมีการร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้พิพากษา หรือตุลาการ พนักงานอัยการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับอื่นที่เทียบเท่า ออกจากตำแหน่ง

2. ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด 6 การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

3. ใ้สวนและวินิจฉัยว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตามข้อ 2 หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

4. ใ้สวนและวินิจฉัยว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตามข้อ 2 หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5. ใ้สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา 123/2 มาตรา 123/3 มาตรา 123/4 และมาตรา 123/5

6. ใ้สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการใ้สวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

7. ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตที่ผู้ประสานงานกลางตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต ซึ่งมีใช้คำร้องขอความช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

8. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามบทบัญญัติกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต

9. ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามหมวด 3 การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

10. กำกับดูแลคุณธรรม และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

11. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

12. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด 3 การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

13. รายงานผลการตรวจสอบ และผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

14. เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

15. ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่ง หรือคำพิพากษาให้ยกเลิก หรือเพิกถอนสิทธิ หรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติ หรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

16. ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต และเสริมสร้างทัศนคติ และค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชน หรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

17. ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศ โดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

18. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

19. แต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

20. ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติ หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคา ต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543

ผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในรอบ 9 ปี
(ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2558)

ด้านปราบปรามการทุจริต

สถิติการดำเนินงานด้านปราบปรามการทุจริต	จำนวน (เรื่อง)
เรื่องค้างสะสม	9,516
เรื่องกล่าวหาใหม่ (1 ตุลาคม 2557 – 30 เมษายน 2558)	1,260
รวมรับดำเนินการทั้งสิ้น	10,776
ดำเนินการเสร็จ	713
คงเหลือดำเนินการ	10,063
เรื่องคงเหลือจำแนกเป็น	
1. เรื่องอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงฯ	8,085
2. เรื่องอยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง	1,978
3. มอบหมายพนักงานไต่สวน	1,128
4. แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน	810
5. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งคณะเป็นองค์คณะไต่สวน	40

ที่มา: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่องได้สวนข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดอาญา
และร่ำรวยผิดปกติที่สามารถประเมินมูลค่าความเสียหายได้

หน่วย : เรื่อง : ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ส่วนราชการ		ส่วนรัฐวิสาหกิจ		ส่วนท้องถิ่น		รวม	
	จำนวนคดี	มูลค่าความเสียหาย	จำนวนคดี	มูลค่าความเสียหาย	จำนวนคดี	มูลค่าความเสียหาย	จำนวนคดี	มูลค่าความเสียหาย
2556	12	165,474,089.10	11	24,702,757,009.35	11	12,932,251.92	35	24,881,163,350.37
2557	19	332,813,618,665.48	7	73,734,385.45	37	25,324,560.49	64	332,912,677,611.42
2558	10	70,759,762,747.92	8	90,328,327,919.17	22	97,828,872.13	40	161,185,919,539.22
รวม	41	403,738,855,502.50	26	115,104,819,313.97	70	136,085,684.54	137	518,979,760,501.01

ด้านปราบปรามการทุจริต	จำนวน(เรื่อง)
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ	7
จงใจ/ปกปิด/ยื่นเท็จ	61
ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน	3
คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปี 2549 - 2557 (ถึงวันที่ 29 เมษายน 2558)	
รวม	71

ที่มา: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ด้านตรวจสอบทรัพย์สิน

สรุปผลงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินที่สำคัญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในรอบ 9 ปี (2550 – 2558)

1. งานด้านการตรวจสอบบัญชี

ส่งเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และยื่นบัญชีฯ เท็จ ดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวน (ราย)
2550	17
2551	5
2552	2
2553	2
2554	3
2555	2
2556	15
2557	45
2558 (ตุลาคม 2557 – พฤษภาคม 2558) โดยมีรายละเอียดดังนี้	57
1. กรณีจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ	1
2. กรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด	56

ที่มา: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2. เรื่องร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ปี พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	1	49
2555	1	65
2557	2	364.5

ที่มา: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

3. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

จำนวน 82 ตำแหน่ง

ปัญหาและอุปสรรคภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- 1) กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ บัญญัติให้คดีเกี่ยวกับการทุจริตและการประพฤติมิชอบทุกเรื่อง ต้องส่งไปให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำให้กระบวนการตรวจสอบการทุจริตคั่งที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ขณะที่บุคลากรของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีจำนวนไม่เพียงพอ
- 2) ขาดความเป็นอิสระด้านงบประมาณ
- 3) ที่มาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งมีจำนวนกรรมการน้อยเกินไป (5 คน) และไม่เชื่อมโยงกับประชาชน
- 4) ไม่สามารถทำงานได้ทันต่อจำนวนคดีทุจริต ซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจและความศรัทธาของประชาชน การตรวจสอบหาข้อเท็จจริงและไต่สวนใช้ระยะเวลานานและขาดกรอบเวลาที่แน่ชัด
- 5) การประสานงานกับหน่วยบังคับใช้กฎหมาย การประสานงานข้อมูลคดี ข้อมูลสถิติ ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ยังไม่มีการบูรณาการ และนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เสียโอกาสในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด
- 6) ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร และกำลังคนเท่าที่ควร จำนวนคนและทรัพยากรน้อยเมื่อเทียบกับปัญหา จึงส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทัน
- 7) องค์กรและกลไกการตรวจสอบถูกแทรกแซง ช่มชู้ คุกคาม และถูกจำกัดทรัพยากร ทำให้อ่อนแอขาดประสิทธิภาพ และงานล่าช้า
- 8) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาปฏิบัติการกิจในหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เช่น การจัดการทรัพยากรบุคคล การทำหน้าที่สอบสวนหาข้อเท็จจริง (หน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คือ วินิจฉัย) (สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง, 2558, น. 58)

แนวทางการแก้ไข

ข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้มีความหลากหลาย และสามารถมองประเด็นการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างครอบคลุมตามความหมายที่ United Nations (UN) หรือองค์การสหประชาชาติกำหนดไว้ 2. เพื่อให้มีการแบ่งงานของคณะกรรมการออกเป็น 2 ชุดย่อย ชุดละ 5 คน รับผิดชอบฝ่ายการเมืองคณะหนึ่ง และรับผิดชอบฝ่ายข้าราชการลูกจ้างและพนักงานของรัฐอีกคณะหนึ่ง (กำหนดให้มี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีก 10 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ มีคุณวุฒิและหรือประสบการณ์ทางด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ด้านนิติศาสตร์ 3 คน ด้านการเงินการบัญชี และเศรษฐศาสตร์ 2 คน ด้านการบริหารงานภาครัฐ

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
<p>การควบรวมนำสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เข้ากับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เดิม)</p> <p>3. เพื่อไม่ให้กรรมการอยู่ในตำแหน่งยาวนานจนเกินไป จนอาจทำให้บิดผันการใช้อำนาจและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้</p> <p>4. เพื่อให้มีกรรมการสรรหาที่มีความหลากหลาย มีมุมมองในการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ที่สอดคล้องกับภารกิจในการตรวจสอบ วินิจฉัยการทุจริตคอร์รัปชัน ให้มีประสิทธิภาพตลอดจนมีความยึดโยงกับภาคประชาชน โดยให้มีตัวแทนจากสถาบันศาล การศึกษา สื่อมวลชน สถาบันทางธุรกิจ ภาคประชาสังคม ผู้เคยดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการประจำจำนวนมากพอที่จะไม่ทำให้การสรรหาไม่ถูกแทรกแซงได้โดยง่าย</p> <p>5. เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันแห่งชาติ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานที่มีการบริหารงานที่เป็นอิสระ ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ โดยมีเลขาธิการที่มาจากกรรมการสรรหาเป็นผู้บริหารสูงสุดรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ</p> <p>6. เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>1) กรณีถอดถอนข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาที่มีความเป็นกลางทางการเมือง หากให้รัฐสภาเป็นผู้พิจารณาการถอดถอนเป็นไปได้ยาก เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายรัฐบาล จะมีเสียงข้างมากกว่าเสมอ</p>	<p>2 คน ภาคเอกชน 1 คน ด้านประชาสังคม 1 คน (รวมด้านสื่อมวลชน) ด้านอื่นที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการทุจริตประพฤติมิชอบ 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว โดยให้มีกรรมการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย กรรมการประเภทต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>1) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา 2 คน และเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด 2 คน</p> <p>2) อดีตประธานหรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p> <p>3) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการระดับปลัดกระทรวง ในกรณีที่เคยเป็นปลัดกระทรวงต้องเคยเป็นมาแล้วไม่เกิน 5 ปี ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p> <p>4) ผู้แทนองค์กรหรือภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นมูลนิธิและสมาคมที่เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร และมีการดำเนินการด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และได้ขึ้นทะเบียนเพื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการสรรหาคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p> <p>5) ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประธานคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p> <p>6) ผู้แทนสหภาพนายควม 1 คน</p> <p>7) ผู้แทนองค์กรสื่อมวลชนที่เป็นนิติบุคคล ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p>

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
<p>2) กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดสำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวน หาข้อเท็จจริง และทำความเห็นเสนอมาแล้ว เพื่อเสนออัยการพิจารณาส่งฟ้องศาลทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>3) ควรให้องค์กรปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันแห่งชาติ มีส่วนในการสร้างการมีส่วนร่วมและสำนึกพลเมืองในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณการคอร์รัปชันลดลงอย่างได้ผล</p> <p>7. เพื่อเป็นหลักประกันในการมีงบประมาณที่เพียงพอต่อภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติ และทำให้การปฏิบัติงานของกรรมการ ป.ป.ช. มีความอิสระอย่างแท้จริง (สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 1 : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ, 2558, น. 72 - 74)</p>	<p>8) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาธุรกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน</p> <p>2. คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตลอดจนงานอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอย่างน้อยต้องมีข้อห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมาแล้ว เข้ารับการสรรหา</p> <p>3. ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>4. ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติแล้วแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>5. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>1) วินิจฉัยชี้ขาด พร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการถอดถอนจากตำแหน่งเสนอต่อวุฒิสภา</p>

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
	<p>2) วินิจฉัยชี้ขาด พร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่ำรวย ผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดดังกล่าวด้วยเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลคดีทุจริตคอร์รัปชันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>3) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน และรวมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตาม (2)</p> <p>4) เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐและสมาชิกคุณธรรมเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>5) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิ หรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์ หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหาย</p> <p>6) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป</p>

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
	<p>7) วางมาตรการ แนวทาง และส่งเสริมสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา และองค์กร ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนภาคประชาสังคม เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและ ค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตและการมีส่วนร่วม ของพลเมือง</p> <p>8) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>9) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต คอรัปชันแห่งชาติ</p> <p>6. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริต คอรัปชันแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการของ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>1) เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระ ในการบริหารงบประมาณ การเงินและสินทรัพย์ การบริหารงานบุคคล ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>2) สำนักงานฯ มีเลขาธิการที่มีความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง มาจากการสรรหา โดยคณะกรรมการสรรหาตามที่ กฎหมายบัญญัติ และได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา</p> <p>3) เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของ ข้าราชการและลูกจ้าง</p> <p>4) ให้มีคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคล โดยมีที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิและการคัดเลือกข้าราชการ จากสำนักงานต่อต้านการทุจริตคอรัปชันแห่งชาติ</p> <p>5) ให้มีแผนยุทธศาสตร์ การบริหารผล การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการตรวจสอบ ประเมินผลจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <p>7. ให้คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตคอรัปชัน แห่งชาติได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐสภา</p>

เหตุผลของการปฏิรูป	แนวทางการดำเนินการ
	<p>เพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ได้ และเมื่อพิจารณาร่วมกับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทุกองค์กรแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของงบประมาณรายจ่ายเมื่อหักเงินดังต่อไปนี้แล้ว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้ 2) ดอกเบี้ยเงินกู้ 3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย <p>(สภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 1 : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ, 2558, น. 74)</p>

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)

องค์ประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 5 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ เป็นกรรมการและมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) มีดังนี้

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
2. มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
3. มีสัญชาติไทย
4. มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี
5. เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ผู้พิพากษาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือรับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

(ข) ลักษณะต้องห้าม มีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง
2. วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
3. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
4. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
5. ตัดยาเสพติดให้โทษ
6. เป็นบุคคลล้มละลาย
7. ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
8. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
9. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
10. เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

นอกจากนี้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งยังมีข้อห้ามอีก ดังนี้

- (1) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ
- (2) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
- (3) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด
- (4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (5) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เว้นแต่ในฐานะเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ป.ป.ท.

วาระการดำรงตำแหน่ง

มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ต้องไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน

การพ้นจากตำแหน่ง

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 6
- (4) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า กระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือร่ำรวยผิดปกติ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (5) คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติ 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ ในกรณีมีปัญหาว่า กรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (3) หรือไม่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) มีดังนี้

- (1) เสนอนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี
- (2) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือ มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(3) เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(4) ใต้สวนข้อเท็จจริงและข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(5) ใต้สวนข้อเท็จจริง และสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็นส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(6) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย

(7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย

(8) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการอื่นใดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามที่คณะรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ผลการดำเนินงาน

ด้านการป้องกัน

เรื่องที่ 1 สร้างภาคีเครือข่ายข้าราชการทั่วประเทศ ภายใต้โครงการ “ข้าราชการไร้ทุจริต”

เรื่องที่ 2 การจัดทำบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ

ด้านการปราบปรามในภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ท. ภายใต้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ระหว่างวันที่ 12 กันยายน 2557 – ปัจจุบัน เช่น การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย (ชาวนา) การตรวจสอบกรณีก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอล (งบประมณัติ ปี 2555) การตรวจสอบการใช้งบอุดหนุนเฉพาะกิจระบบส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) การตรวจสอบการบริหารงานโดยทุจริตของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และการบริหารงานของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และการตรวจสอบกรณีการจัดซื้อเครื่องออกกำลังกายของกรมพลศึกษาและกรมการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานคดีทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)

(ก) จำนวนคดีที่รับเรื่องร้องเรียนมา 17,990 คดี

(ข) คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณา 8,297 คดี

(ค) รับไว้ใต้สวน 1,132 คดี มอบหมาย 16 คดี

(ง) การดำเนินพิจารณา โดยส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. 3,667 คดี ส่งพนักงานสอบสวน 398 คดี ไม่รับพิจารณา 2,704 คดี ตรวจสอบเพิ่มเติม 340 คดี อื่น ๆ 40 คดี

(จ) ชี้มูลความผิด 149 คดี

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 (รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล 6 เดือน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี, 2558, น. 59 - 64)

ปัญหาและอุปสรรคภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

1) ขาดความเป็นอิสระ เนื่องจากคณะกรรมการถูกคัดเลือกและแต่งตั้งโดยฝ่ายการเมือง เลขานุการถูกคัดเลือกและแต่งตั้งโดยฝ่ายการเมือง ที่ผ่านมามีการเปลี่ยนตัวเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐถึง 8 คน และผู้บริหารองค์กรอยู่ภายใต้การกำกับสั่งการให้คุณให้โทษโดยฝ่ายการเมือง

2) ไม่สามารถทำงานได้ทันต่อจำนวนคดีทุจริต ซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจและความศรัทธาของประชาชน การตรวจสอบหาข้อเท็จจริงและไต่สวนใช้ระยะเวลานาน และขาดกรอบเวลาที่แน่ชัด

3) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ไม่สนองตอบต่อนโยบายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เนื่องจากคณะกรรมการไม่มีอำนาจในการให้คุณและให้โทษ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ แต่ทำตามคำสั่งของฝ่ายการเมือง

4) ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและกำลังคนเท่าที่ควร จำนวนคนและทรัพยากรน้อยเมื่อเทียบกับปัญหา จึงส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทัน

5) อำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เสนอนโยบายต่อฝ่ายบริหาร แต่ไม่มีอำนาจบังคับใช้ หากฝ่ายบริหารไม่เห็นชอบ

6) อำนาจในการสอบสวนและไต่สวน ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มิได้กำหนดกระบวนการสอบสวนและไต่สวนไว้ ดังนั้น พนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ต้องเทียบเคียงกับกฎหมายอื่น ทำให้พนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐขาดความคล่องตัวในการทำหน้าที่ อำนาจการดำเนินงานของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมภารกิจที่จะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน และไม่เด็ดขาด หน่วยงานอื่น ๆ สามารถยกกฎหมายของตนขึ้นมาอ้างได้ (สถาปณารูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง, 2558, น. 58 - 59)

แนวทางแก้ไข

ให้มีคณะกรรมการชุดใหญ่กำกับการทำงานในภาพรวมคณนโยบายหลัก 1 คณะ เรียกชื่อว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน 11 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีก 10 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ มีคุณวุฒิ ทักษะหรือความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ด้านนิติศาสตร์ 3 คน ด้านการเงินการบัญชี และเศรษฐศาสตร์ 2 คน ด้านการบริหารงานภาครัฐ 2 คน ภาคเอกชน 1 คน ด้านประชาสังคม 1 คน ด้านอื่นที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพุดติมิชอบ 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และรวมหน่วยงานด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เป็นหน่วยงานเดียวกัน (สถาปณารูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง, 2558, น. 62)

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์ประกอบ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คนและกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก 6 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านบัญชีและด้านกฎหมายด้านละ 2 คน ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดินอีกด้านละ 1 คน

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปีบริบูรณ์
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
4. ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

4.1 เคยเป็นข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 10 หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่า

4.2 เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

4.3 ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออื่นของธุรกิจ ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

บุคคลที่ได้รับการสรรหาต้องมีความชำนาญหรือประสบการณ์ทางด้านการตรวจเงินแผ่นดินอย่างน้อย 2 คน

(ข) ลักษณะต้องห้าม มีดังต่อไปนี้

1. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
2. เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมืองในระยะ 1 ปี ก่อนดำรงตำแหน่ง
3. เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
4. วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
5. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
6. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
7. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
8. ตัดยาเสพติดให้โทษ

9. เป็นบุคคลล้มละลาย
10. เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
11. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ
12. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
13. เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

วาระการดำรงตำแหน่ง

มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี นับแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เพียงวาระเดียวมาใช้บังคับ เว้นแต่ผู้นั้นได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอีกวาระหนึ่ง ให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ไม่เกิน 3 ปี และให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ไม่เกิน 2 ปี

การพ้นจากตำแหน่ง

1. พ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ
2. ตาย
3. มีอายุครบ 70 ปี บริบูรณ์
4. ลาออก
5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
6. กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 9
7. วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 13
8. วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนนโยบาย การตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดโทษปรับทางปกครอง พิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด พิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
2. ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร

3. ออกระเบียบหรือประกาศกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับระบบ และการควบคุมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณสำหรับหน่วยรับตรวจ ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในเพื่อให้หน่วยรับตรวจนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดวางระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(ข) มาตรการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยปฏิบัติ ในกรณีที่น่าจะเกิดความเสียหายเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินโดยหน่วยรับตรวจ

(ค) มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบการรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ

(ง) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

4. เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไขและการปฏิบัติตามคำแนะนำ

5. กำกับและเป็นองค์การชี้ขาดสูงสุดในกระบวนการทางวินัยทางงบประมาณและการคลังตามบทบัญญัติใน ส่วนที่ 2 ของหมวดนี้

6. ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อันได้แก่

(ก) การกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

(ข) การจัดทำงานงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ค) ให้คำแนะนำในการทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 48 และมาตรา 49

7. ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้างและการกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 51

8. ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์กำหนดค่าตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

9. วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 60

10. แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังตามมาตรา 20

11. แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

12. พิจารณาคำร้องของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรี ที่ขอให้ตรวจสอบหน่วยรับตรวจ เป็นกรณีเฉพาะราย และกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ

13. ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ต้องเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์ประกอบ

ให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน 1 คน

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปีบริบูรณ์
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีวุฒิการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป
4. เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี และต้องเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ 10 หรือเทียบเท่า หรือเป็น หรือเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่า

(ข) ลักษณะต้องห้าม มีดังต่อไปนี้

1. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542
2. ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
3. ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ
4. ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
5. ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพใด ๆ ที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการ

วาระการดำรงตำแหน่ง

ผู้ว่าการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวมาบังคับใช้ เว้นแต่ผู้ผู้นั้นได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอีกวาระหนึ่ง ให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่เกิน 3 ปีและให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ไม่เกิน 2 ปี

การพ้นจากตำแหน่ง

1. การพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ
2. ตาย
3. มีอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์
4. ลาออก
5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

6. กระทบการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 32

7. คณะกรรมการมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง และวุฒิสภามีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

1. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารทั่วไปซึ่งงานตรวจเงินแผ่นดิน
2. ผู้ว่าการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
3. ผู้ว่าการรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ
4. ในกิจการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อการนี้ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
5. อำนาจหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 27 แล้วผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
 - 5.1 ออกคำสั่งหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการบริหารงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 - 5.2 กำหนดแผนการตรวจสอบ เรื่องที่จะต้องตรวจสอบ วิธีการ ขอบเขต แนวการตรวจสอบและการเสนอรายงานตรวจสอบสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
 - 5.3 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามมาตรา 41
 - 5.4 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือในกิจการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 - 5.5 ให้คำปรึกษา ความเห็น หรือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่คณะกรรมการ
 - 5.6 จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชน ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องอยู่ภายในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการนี้ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
 - 5.7 กำหนดค่าตรวจสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมบริการที่ปรึกษาและค่าตอบแทน หรือค่าตอบแทนอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
 - 5.8 รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง
 - 5.9 รายงานผลการตรวจสอบหรือปัญหาในการปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะกรรมการ
 - 5.10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

1. องค์กรตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หรือผลประโยชน์อื่นใด แต่ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องอำนาจหน้าที่บางประการที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้กลไกการตรวจสอบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจำเป็นต้องบัญญัติอำนาจหน้าที่หลักไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นเพื่อมิให้มีปัญหาอำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

2. องค์กรตรวจเงินแผ่นดินมีโครงสร้างที่แตกต่างจากองค์กรอิสระอื่น โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดูแลและคานอำนาจกัน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจพิจารณาผลไม่มีอำนาจตรวจสอบ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบไม่มีอำนาจพิจารณาผล เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจพิจารณาผลได้เอง

3. องค์กรตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจเพียงตรวจสอบและชี้มูลความผิด เมื่อตรวจสอบพบว่ามีกรทุจริตหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการในทางแพ่ง และวินัยข้าราชการ องค์กรตรวจเงินแผ่นดินจะแจ้งให้หน่วยรับตรวจตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและทางวินัยข้าราชการ เพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายและลงโทษทางวินัยจึงอาจทำให้มีการสอบข้อเท็จจริงเป็นการช่วยเหลือกันและในการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย หากมีความเสียหายเกิดขึ้นจำนวนมากก็ไม่สามารถบังคับคดีได้เต็มตามจำนวนที่เกิดความเสียหายขึ้นจริง ในทางอาญาองค์กรตรวจเงินแผ่นดินจะส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (ป.ป.ท.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ดำเนินคดีอาญาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ซึ่งในการดำเนินการ ดังกล่าวถือเป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการที่ควรจะเป็น ทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างแท้จริง ทั้งที่กระบวนการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถพิสูจน์ความผิดได้อย่างสมบูรณ์ เพียงแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน จึงไม่อาจกล่าวโทษได้เองต้องส่งสำนวนไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตอนการตรวจสอบโดยใช่เหตุ อีกทั้งเรื่องที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบกลับส่งไปให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (ป.ป.ท.) หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กำกับของฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินคดี จึงไม่อาจรับประกันได้ว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาดังกล่าวจะเป็นไปโดยอิสระปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายบริหารอย่างแท้จริง จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วโดยสรุปองค์กรตรวจเงินแผ่นดินมีปัญหาดังต่อไปนี้

3.1 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในทางอาญา สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบและชี้มูลความผิดต้องส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินคดีตามอำนาจหน้าที่การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องไปเริ่มต้นกระบวนการใหม่ตั้งแต่ต้นส่งผลให้กระบวนการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ดำเนินการไปแล้วทั้งหมดแทบไม่เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยเรื่องที่ส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ใช้เวลาเกือบ 10 ปี และนับตั้งแต่ปี 2542 ถึงปัจจุบันสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบและส่งเรื่องไปให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน 1,487 เรื่อง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำลังดำเนินการ จำนวน 263 เรื่อง ยังไม่ดำเนินการ จำนวน 1,182 เรื่อง และมีหลายเรื่องที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องส่งต่อไปให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งปรากฏว่า ทั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติยืนยันตรงกันว่าจำนวนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีพยานหลักฐานละเอียดครบถ้วนแล้ว แต่กว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะส่งสำนวนไปให้ เรื่องดังกล่าวค้างอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 7 ถึง 8 ปี โดยมีเพียงใบปะหน้าเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งแผ่นจากสำนวนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเท่านั้นและหากผลการสอบสวนของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พบว่ามีนักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องก็จะต้องส่งกลับมาสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการอีก กรณีดังกล่าวมีผลเสีย คือ

3.2 ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวและทำผิดซ้ำอีก

3.3 พยานบุคคลอาจจำเหตุการณ์ไม่ได้ หรืออาจมีปัจจัยบางอย่างทำให้พยานบุคคลกลับคำให้การ

3.4 พยานวัตถุอาจถูกทำลายโดยตั้งใจหรืออาจเสื่อมสภาพตามกาลเวลา

3.5 คดีขาดอายุความ

3.6 ไม่สามารถระงับยับยั้งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทันสถานการณ์

3.7 สิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุเพราะต้องทำงานซ้ำซ้อน

3.8 ความซับซ้อนทางบัญชีและความไม่เข้าใจในเอกสารทางบัญชี ทำให้มีหลายคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยุติเรื่องโดยสรุปว่าคดีไม่มีมูล

4. ทางแพ่ง การแจ้งให้หน่วยรับตรวจตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงทางละเมิด ส่วนใหญ่จะสอบช่วยเหลือกัน และเมื่อบังคับคดีจะเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นหลัก จึงทำให้ไม่สามารถติดตามเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่โอนเปลี่ยนมือไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นกลับคืนมาเป็นรายได้ของแผ่นดินอย่างแท้จริง จึงไม่สามารถตัดวงจรการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายได้โดยเด็ดขาด

5. ทางด้านป้องปราม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินว่าเป็นไปโดยประหยัด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่ แต่ตามกฎหมายไม่มีสภาพบังคับอย่างแท้จริง จึงไม่สามารถยับยั้งโครงการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่เงินงบประมาณของแผ่นดินไว้ก่อนได้ทันทั่วทั้ง

6. ที่มาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ผ่านมาไม่เป็นอิสระจากฝ่ายการเมือง

7. องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามที่กำหนด ยังไม่ตรงกับงานทางด้าน การตรวจเงินแผ่นดินเท่าที่ควร

8. ความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง เป็นความผิดที่ลงโทษปรับทางปกครองหากบัญญัติให้ทุกเรื่องต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองแผนกคดีวินัยทางการคลังและการงบประมาณ จะทำให้ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ทันสถานการณ์ โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 4 ปี และเนื่องจากโทษวินัยทางงบประมาณและการคลังตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด เป็นโทษปรับทางปกครอง จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ทุกกรณีต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองก่อนจึงจะลงโทษได้ แต่ควรกำหนดให้ออกคำสั่งลงโทษทางปกครองได้เลย ซึ่งคำสั่งดังกล่าวจะเป็นคำสั่งทางปกครองหากคู่กรณีมีข้อโต้แย้งหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งสามารถยื่นฟ้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้อยู่แล้ว แต่ถ้าเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว คดีก็จบได้โดยไม่ต้องนำคดีไปสู่ศาล

9. การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีสิทธิเข้ามารับการสรรหาเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้อาจได้บุคคลที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมกับงานทางด้าน การตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งต้องมาเรียนรู้งานใหม่และอาจไม่ได้รับการยอมรับจากข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

10. มาตรา 58 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณยังขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหาร ทำให้ไม่สามารถบริหารงบประมาณได้เป็นอิสระอย่างแท้จริง

11. ปัญหาด้านบุคลากรมีน้อยไม่สอดคล้องกับหน่วยรับตรวจเพื่อให้กลไกการตรวจสอบและการป้องกันการทุจริตขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยับยั้งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อระบบการเงินของแผ่นดินได้อย่างทันสถานการณ์และสามารถควบคุมการใช้จ่ายการเงินภาครัฐให้เป็นไปอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรจัดให้มีการปฏิรูปองค์กรตรวจเงินแผ่นดิน (สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558, น. 80-82)

แนวทางแก้ไข

ข้อเสนอการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
<p>1. ควรมีการกำหนดประเภทและจำนวนกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ชัดเจน เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถตรงกับการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เพราะการบัญญัติให้กลับไปใช้ข้อความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ย่อมไม่เป็นการแก้ไขปัญหาแต่ประการใด</p> <p>2. ควรกำหนดคณะกรรมการสรรหาเฉพาะในการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อความชัดเจน</p> <p>3. ควรมีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เกิดความชัดเจนในการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นที่มีการบัญญัติทั้งรูปแบบ ที่มา โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน (สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558, น. 76-77)</p>	<p>1. การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่อิสระและเป็นกลาง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญทางการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านบัญชีและด้านกฎหมายด้านละสองคนและด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดินอีกหนึ่งคน พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย</p> <p>(1 - 2) ผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา 2 คน</p> <p>(3 - 4) ผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด 2 คน</p> <p>(5) เคยเป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มาแล้วไม่เกิน 5 ปี ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(6) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการระดับ ปลัดกระทรวง ในกรณีที่เคยเป็นปลัดกระทรวงต้อง</p>

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
	<p>เคยเป็นมาแล้วไม่เกิน 5 ปี ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(7) ผู้แทนสภาวิชาชีพบัญชี 1 คน</p> <p>(8) ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัย ราชภัฏ ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัย ราชวมงคลและนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทยดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือ หนึ่งคน</p> <p>(9) ผู้แทนสภาทนายความ</p> <p>(10) ผู้แทนองค์กรสื่อสารมวลชนดำเนินการ คัดเลือกกันเองเพื่อเป็นผู้แทน 1 คน</p> <p>(11) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคาร แห่งประเทศไทย และ สภาการโรงแรมและการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินการคัดเลือก กันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>กรรมการตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคยถูกลงโทษทาง วินัยฐานทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่หรือถูกลงโทษทาง คดีอาญามาก่อน เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย ประมาทหรือความผิดลหุโทษ และให้นำมาใช้บังคับ กับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจ เงินแผ่นดินโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือก กรรมการสรรหาและหลักเกณฑ์การสรรหากรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างน้อยต้องมีข้อห้ามมิ</p>

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
	<p>ให้บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามส่วนนี้มาแล้วเข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก</p> <p>ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีโดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>2. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (2) พิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อแจ้งข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือให้ชี้แจงหรือแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง หรือดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยงานของรัฐกำหนดไว้ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ (3) พิจารณาผลการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการเงินของแผ่นดินเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลคดีทุจริตคอร์รัปชัน (4) พิจารณาและเสนอความเห็นไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อยับยั้งโครงการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินงบประมาณของแผ่นดินอย่างร้ายแรงไว้ก่อนจนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีแนวทางใน

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
	<p>การจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้แล้ว</p> <p>(5) พิจารณาวินิจฉัยการใช้จ่ายเงินแผ่นดินในโครงการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ติดตามและเรียกบรรดาเงินและทรัพย์สินของแผ่นดินที่เสียหาย หรือบรรดาเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตกไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อคืนเป็นรายได้แผ่นดิน</p> <p>(6) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางการคลังและการงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นของกรรมการวินัยทางการคลังและการงบประมาณ และในกรณีที่คู่กรณี มีข้อโต้แย้ง อาจเสนอความเห็นเพื่อให้มีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดแผนกคดีวินัยการคลังและการงบประมาณได้</p> <p>(7) ดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่บริหารการตรวจสอบและสอบสวนคดีอาญามูลฐานความผิดเกี่ยวกับการเงินแผ่นดินที่เป็นไปโดยอิสระและเป็นกลาง และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</p> <p>3. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลการงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>(สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558, น. 75-76)</p>

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) Election Commission of Thailand คือ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

องค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วยประธาน 1 คน และกรรมการการเลือกตั้งอีก 4 คน โดยได้รับการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งโดยการคัดเลือกของวุฒิสภา

วาระการดำรงตำแหน่ง

มีวาระดำรงตำแหน่ง 7 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีดังนี้

1. เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
2. ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็น หรือดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. วางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง
4. วางระเบียบเกี่ยวกับการช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้ง
5. วางระเบียบเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
6. วางระเบียบหรือให้ความเห็นชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - 1) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการ
 - 2) ให้ความเห็นชอบในการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรอง เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น
 - 3) วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง
7. กำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ให้แก่พรรคการเมือง
8. มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนด
9. ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

10. สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

11. เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา หรือเมื่อเห็นว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

12. สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือออกเสียงประชามติใหม่ หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

13. ประกาศผลการเลือกตั้ง ผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา และผลการออกเสียงประชามติ

14. ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้ง

15. วางระเบียบเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การสนับสนุนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาหรือการออกเสียงประชามติ

16. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

17. ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้อำนาจไว้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีดังนี้

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
3. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
4. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
5. ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
6. ต้องไม่ถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
7. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
8. ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
9. ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะ 3 ปีก่อนดำรงตำแหน่ง
10. ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(ข) ลักษณะต้องห้าม มีดังต่อไปนี้

1. ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
2. ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
3. ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
4. ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ในปี พ.ศ. 2543- 2558 คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องคัดค้านการเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่นทั้งหมด คือ สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) 800 เรื่อง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) 1,167 เรื่อง โดยแบ่งออกเป็นการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ดังนี้

- สถิติการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 – 2558 คือ สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) 98 เรื่อง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) 45 เรื่อง

- สถิติการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 – 2558 คือ สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) 32 เรื่อง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) 12 เรื่อง

- สถิติการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2546 – 2558 คือ สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) 670 เรื่อง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) 1,110 เรื่อง

ปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาความเป็นอิสระและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 - 1) กระบวนการสรรหา และการทำงานถูกฝ่ายบริหารและนักการเมืองแทรกแซง
 - 2) กระบวนการสรรหาคำเนินการโดยตัวแทนจากฝ่ายตุลาการและฝ่ายการเมืองโดยไม่มีตัวแทนจากภาคส่วนอื่น ๆ ทำให้ถูกมองว่าทำให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์และมีการแทรกแซงทางการเมืองได้
 - 3) การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บางส่วนไม่โปร่งใส ไม่เป็นกลางทางการเมือง
 - 4) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นอิสระโดยเฉพาะงานสืบสวนสอบสวนซึ่งเป็นงานที่ให้คุณหรือให้โทษแก่นักการเมืองได้ เป็นที่มาของการเรียกรับผลประโยชน์ หรือถูกแทรกแซง
2. ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับเลือกตั้ง
 - 1) การหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมีความเหลื่อมล้ำ ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินของพรรคการเมืองนั้น ๆ อีกทั้งป้ายประกาศหาเสียงเลือกตั้งไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
 - 2) นโยบายหาเสียงมุ่งสร้างความนิยมทางการเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว โดยไม่มีความรับผิดชอบ
 - 3) ฝ่ายบริหารใช้อำนาจรัฐให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบทั้งในช่วงก่อนและระหว่างการเลือกตั้ง

3. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง

1) การกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย ภัยพิบัติธรรมชาติ การจลาจล การขัดขวาง การเลือกตั้ง หรือเหตุอื่น ๆ จนทำให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งพร้อมกันทั่วประเทศตามบัญญัติของกฎหมายได้

2) ไม่สามารถเปิดรับสมัครเลือกตั้งในกรณีมีการขัดขวาง

3) เจ้าหน้าที่ไม่เป็นกลางเนื่องจากเป็นคนของนักรการเมือง ทำให้เปิดโอกาสที่จะมีการทุจริต

4. ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุม การกำกับ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

1) การป้องกันการทุจริตเลือกตั้งไม่มีประสิทธิภาพ

2) การสอบสวนการทุจริตเริ่มจากต้องมีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้มีความล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ

3) มีข้อจำกัดทางกฎหมาย ไม่มีอำนาจตรวจค้น หรือเรียกพยานมาให้ปากคำ ทำให้ได้หลักฐานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

4) มีข้อจำกัดการประกาศผลการเลือกตั้ง ที่กำหนดกรอบเวลาประกาศผล และการสืบสวนสอบสวนหลังการเลือกตั้ง ทำให้ต้องเร่งรีบไม่ได้ผลครบถ้วนรอบด้าน

5) ผลของการเลือกตั้งใหม่ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งมักไม่แตกต่างจากผลการเลือกตั้งที่มีปัญหา โดยมากจะได้ผู้สมัครคนเดิมอีกนั่นเอง

6) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่วางตัวเป็นกลางทางการเมือง เป็นตัวแทนหรือหัวคะแนน

7) องค์การเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบน้อย ไม่มีตัวแทนของภาคประชาชนเข้าสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้งอย่างจริงจัง

8) พยานในคดีเลือกตั้งถูกจ้างวานหรือข่มขู่เพื่อไม่ให้ไปให้การในชั้นศาล หรือกลับคำให้การทำให้ศาลยกคำร้อง

9) พยานต้องไปให้การในชั้นศาลทั้งในคดีเลือกตั้ง คดีอาญา และคดีแพ่ง โดยต้องให้การใหม่ในทุกคดี

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. การปฏิรูปการสรรหา จำนวน และคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระ ต้องมีความเป็นกลางและปราศจากความครอบงำในทุกขั้นตอน ดังนี้

1) ปรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีความชัดเจน ลดอิทธิพลฝ่ายการเมือง เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้คณะกรรมการสรรหา มีจำนวน 11 คน ประกอบด้วย

ก. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา 2 คน

ข. ประธานรัฐสภา 1 คน

ค. ผู้นำฝ่ายค้าน 1 คน

ง. อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 3 คน เลือกกันเอง 1 คน

จ. กรรมการสภาวิชาชีพตามกฎหมาย เลือกกันเอง 3 คน

- ฉ. ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เลือกกันเอง 1 คน
- ช. ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามบัญชีของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เลือกกันเอง 1 คน
- ซ. ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาสังคมศาสตร์ตามบัญชีของสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา เลือกกันเอง 1 คน

2) เพิ่มจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งจากเดิม 5 คน เป็นจำนวน 7 คน เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานหน้าที่

- 3) พิจารณาปรับปรุงแก้ไขคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 4) แก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ดังนี้

ก. ให้สมาชิกคุณธรรมเป็นผู้ดำเนินการสรรหา เพื่อความน่าเชื่อถือปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและระบบอุปถัมภ์

ข. ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการสรรหารายภาค

ค. เปิดเผยชื่อและประวัติผู้สมัคร ต่อสื่อมวลชนและสาธารณชน

ง. ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ มีการตรวจสอบและการลงโทษมาใช้อย่างจริงจัง

5) ต้องเปิดเผยผลการลงมติในจำนวนต่าง ๆ และให้มีคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระประเมินผลประจำปี หากไม่ผ่านต้องพ้นจากตำแหน่ง

6) เปิดเผยข้อมูลคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

7) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องกำหนดมาตรการตรวจสอบและลงโทษอย่างเด็ดขาด

2. ปฏิรูปโครงสร้างและการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- 1) จัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติการเชิงรุกในการสืบสวนและหาข้อเท็จจริง ลงพื้นที่เป้าหมาย
- 2) พัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสืบสวนสอบสวนภายในองค์กร
- 3) จัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่จัดการและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตเลือกตั้งเชิงรุก

4) ทำข้อมูลและบัญชีหัวคะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งรายชื่อข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเป็นหัวคะแนน หรือใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

5) จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเลือกตั้ง โดยมีผู้แทนของหน่วยงานด้านความมั่นคงร่วมด้วย พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน

6) สร้างระบบจริยธรรมสำหรับพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีการลงโทษทางวินัยที่รุนแรงหากฝ่าฝืนจริยธรรม

3. การปฏิรูปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1) ด้านการควบคุมและกำกับกำกับการเลือกตั้ง

ก. มีหน้าที่จัดการหาเสียงเลือกตั้งที่เป็นธรรมแก่ผู้สมัครและพรรคการเมือง เช่น หนังสือแนะนำตัว จัดสรรเวลาออกอากาศการโฆษณา การติดป้ายรณรงค์ เป็นต้น

ข. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกกฎหมายในการควบคุมการหาเสียงเลือกตั้ง เช่น การหาเสียงล่วงหน้า การนำนโยบายประชานิยมเกินจริง

ค. พิจารณาการตรากฎหมายเป็นการเฉพาะ เกี่ยวกับนโยบายหาเสียงที่สร้างความเสียหายต่อประเทศ

2) ด้านการจัดการเลือกตั้ง

ก. มีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งและสามารถเลื่อนวันเลือกตั้งออกไปได้ ในกรณีเห็นว่าวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยแยกพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งออกจากพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร

ข. ระเบียบเกี่ยวกับวิธีการสมัครเพื่อรองรับการเกิดกรณีมีการขัดขวางการรับสมัคร

ค. สามารถร้องคัดค้านการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรณีที่เห็นว่าไม่เป็นกลาง

ง. ให้มีตัวแทนจากผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาประชาชน และสมาชิกชาวพลเมือง เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วย

จ. ให้สลับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งภายในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่หรือตำบลที่ตนพักอาศัย

ฉ. สนับสนุนให้มีตัวแทนองค์การเอกชน ภาคประชาสังคม เป็นผู้สังเกตการณ์อย่างจริงจัง

ช. ข้าราชการ พนักงานของรัฐได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการทางวินัยได้โดยตรง ถ้าเป็นบุคคลทั่วไปหากกระทำผิดต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ซ. ให้นำคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง และส่งผลคะแนนไปรวมที่เขตเลือกตั้ง เพื่อนำคะแนนรวมแล้วประกาศผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย เว้นแต่กรณีจำเป็นสามารถกำหนดเป็นอย่างอื่นได้

ฅ. การลงคะแนนเลือกตั้งสามารถลงด้วยบัตร หรือวิธีอื่น เช่น เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์

3) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(1) เพิ่มอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถสืบสวนสอบสวนกรณีมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเลือกตั้งไม่สุจริต โดย

ก. ให้ผู้ที่สืบสวนสอบสวนมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ข. มีอำนาจเข้าไปตรวจค้นสถานที่ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการเมืองและจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง โดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือหมายจับในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง

ค. การดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้ศาลพิจารณาข้อเท็จจริงในสำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา

(2) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการพิจารณาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลภายในระยะเวลา 7 วัน

(3) ในการพิจารณาอุทธรณ์ให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หักล้างข้อกล่าวหา

(4) คณะกรรมการการเลือกตั้งพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีการพิจารณาดำเนินการแยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก. กรณีพบผู้สมัครเป็นผู้กระทำความผิด ให้พิจารณาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแทนการสั่งให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่

ข. กรณีผู้กระทำความผิดไม่ใช่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาปรับผู้กระทำความผิด โดยพิจารณาตามพฤติกรรมการและความร้ายแรงแทน

(5) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

(6) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด หรือผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย มีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์กลาง เพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิตผู้สมัครผู้นั้น ทั้งนี้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลอุทธรณ์กลาง ภายใน 7 วัน

(7) กรณีหลังประกาศผลการเลือกตั้ง มีพบว่ามีการทุจริตการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์กลาง เพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิตผู้สมัครนั้น

(8) เมื่อศาลสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต ผู้สมัครนั้นแล้ว หากผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนบุคคลดังกล่าวด้วย

(9) สามารถสืบสวนสอบสวนได้เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทุจริตโดยไม่ต้องรอให้มีการร้องเรียน

(10) กำหนดกลไกการตรวจสอบการทำงาน โดยมีบทกำหนดโทษที่เหมาะสมเพื่อให้การทำงานในการควบคุม การกำกับ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเลือกตั้งมีความเป็นอิสระโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

(11) ปรับลดจำนวนสัดส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องได้รับการประกาศรับรองผลเพื่อเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก และข้อกำหนดระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนก่อนประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

(12) ห้ามข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปช่วยผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งโดยเด็ดขาด

(13) ขยายระยะเวลากรณีกระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง เดิม 90 วันเป็น 180 วัน ก่อนวันครบวาระ

(14) ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีเลือกตั้ง

(15) ในคดีเลือกตั้ง ให้ศาลวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมา แทนค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อไม่ให้พยานต้องไปให้การในคดีแพ่งอีก

4. การปฏิรูปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

- 1) ปรับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้มีความยืดหยุ่นกับภาคประชาสังคม โดยเฉพาะพิจารณาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
- 2) เพิ่มอำนาจภาคประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบการเลือกตั้ง การฟ้องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงกระบวนการขั้นตอนการพิจารณาสำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถตรวจสอบ ติดตาม และสอบถามความคืบหน้าได้หลายช่องทาง
- 4) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

องค์ประกอบ

1. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน
2. กรรมการโดยตำแหน่งมีปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยและเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นกรรมการ
3. เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ
 - ให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่เกิน 70 ปี
3. ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป หรือเป็นหรือเคยเป็นหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในด้านหนึ่งด้านใดตามข้อ 4
4. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลังหรือกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(ข) ลักษณะต้องห้าม มีดังต่อไปนี้

1. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือกรรมการหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองภายในระยะเวลาห้าปีก่อนวันที่สมัคร
2. ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันในกิจการของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือบุคคลใดที่มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือประกอบภารใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
3. ไม่เป็นผู้พิพากษาศาลยุติธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
5. ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
7. ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
8. ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

วาระการดำรงตำแหน่ง

กรรมการทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปีนับแต่วันแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง

1. ครบวาระ
2. ตาย
3. ลาออก
4. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24/2 หรือคณะรัฐมนตรีให้ออกโดยความเห็นชอบของวุฒิสภา
5. เป็นบุคคลล้มละลาย
6. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
7. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1. เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อคณะรัฐมนตรี
2. กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3. กำกับ ดูแล และควบคุมให้คณะกรรมการธุรกรรม สำนักงาน และเลขาธิการ ปฏิบัติหน้าที่อย่าง เป็นอิสระและสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งระงับหรือยับยั้งการกระทำใดของคณะกรรมการธุรกรรมสำนักงาน และเลขาธิการที่เห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจเกิดจากการทำธุรกรรมของหน่วยงานของรัฐหรือกิจการบางประเภทที่ไม่ ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว

5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของ คณะกรรมการธุรกรรม รวมตลอดทั้งออกระเบียบหรือประกาศอื่นใดที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจ ของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ใดที่กำหนดให้ประชาชนต้อง ปฏิบัติ ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะใช้บังคับได้

6. คัดเลือกบุคคลที่สมควรดำรงตำแหน่งเลขาธิการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

7. วางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

8. ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการและหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกตามข้อ 6 ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คณะกรรมการธุรกรรม

องค์ประกอบ

1. คณะกรรมการธุรกรรมประกอบด้วย บุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการตุลาการศาล ยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการอัยการ เสนอชื่อ คณะละ 1 คน

2. เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการธุรกรรม

(ก) คุณสมบัติ มีดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่เกิน 70 ปี
3. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลังหรือกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้าน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4. ต้องเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาชั้นไป หรือตำแหน่งอธิบดีอัยการชั้นไปหรือเป็นหรือเคยเป็นหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในด้านหนึ่งด้านใด

(ข) ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือกรรมการหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองภายในระยะเวลาห้าปีก่อนวันที่สมัคร

2. ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันในกิจการของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือบุคคลใดที่มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพออย่างอื่นหรือประกอบภารใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

2. ไม่เป็นผู้พิพากษาศาลยุติธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

3. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

4. ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

5. ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

5. ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

วาระการดำรงตำแหน่ง

กรรมการธุรกรรมซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี กรณีพ้นตำแหน่งอาจจะได้รับการแต่งตั้งได้อีก แต่ต้องไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน

การพ้นจากตำแหน่ง

1. ตาย
2. ลาออก
3. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24/2 หรือคณะรัฐมนตรีให้ออกโดยความเห็นชอบของวุฒิสภา

4. เป็นบุคคลล้มละลาย
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรม

1. ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
2. สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36
3. ดำเนินการตามมาตรา 48
4. เสนอรายงานการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ
5. กำกับ ดูแล และควบคุมให้สำนักงานและเลขาธิการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและตรวจสอบได้
6. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ เพื่อให้สำนักงานปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ผลการดำเนินงาน

รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ประจำเดือน กันยายน 2558 เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม/นายกรัฐมนตรี*
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. งานด้านการปราบปรามการฟอกเงิน

1.1 การรับรายงานธุรกรรม

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 13 บัญญัติให้สถาบันการเงินและมาตรา 16 บัญญัติให้ผู้ประกอบอาชีพ 9 กลุ่มอาชีพ คือ (1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนฯ (2) ผู้ค้าอัญมณีฯ (3) ผู้ค้าหรือผู้ให้เช่าซื้อรถยนต์ (4) ผู้มีนายหน้าหรือตัวแทนอสังหาริมทรัพย์ (5) ผู้ค้าของเก่า (6) ผู้ประกอบอาชีพสินเชื่อส่วนบุคคลฯ (7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ฯ (8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงินฯ และ (9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ป.ง. ระหว่างวันที่ 1 – 30 กันยายน 2558 ได้รับรายงานธุรกรรม จำนวน 151,717 ธุรกรรม และรวมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (1 ตุลาคม 2557 – 30 กันยายน 2558) ได้รับรายงานธุรกรรม จำนวน 12,764,400 ธุรกรรมรวมสะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินการ (27 ตุลาคม 2543 – 30 กันยายน 2558) ได้รับรายงานธุรกรรม จำนวน 73,674,627 ธุรกรรม สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ลำดับที่	ประเภทธุรกรรม	วันที่ 1 – 30 กันยายน 2558 (ธุรกรรม)	รวมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (ธุรกรรม)	รวมสะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินการ 27 ตุลาคม 2543 ถึง 30 กันยายน 2558 (ธุรกรรม)
1	ธุรกรรมที่ใช้เงินสด	85,873	1,199,905	9,345,876
2	ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน	64,790	358,354	6,199,039
3	ธุรกรรมการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	-	11,193,695	56,232,730*
4	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	1,054	12,438	1,872,904
5	ธุรกรรมเงินสดผ่านแดน	-	8	24,078**
	รวม	151,717	12,764,400	73,674,627

หมายเหตุ : *หมายถึง ยอดสะสมการรับรายงานธุรกรรมการโอนเงินฯ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2558

**หมายถึง ยอดสะสมการรับรายงานธุรกรรมเงินสดผ่านแดน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2551 – 30 กันยายน 2558

*ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.2 การดำเนินการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

1.2.1 การดำเนินการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในประเทศ ระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2558 มีจำนวน 221 ครั้ง และมียอดรวมสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (1 ตุลาคม 2557 - 30 กันยายน 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 2,861 ครั้ง สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ลำดับที่	ประเภทการแลกเปลี่ยนข้อมูล	จำนวนครั้งของการดำเนินการ	
		วันที่ 1 - 30 กันยายน 2558	รวมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
1	การรับคำขอตรวจสอบข้อมูล	78	700
2	การส่งแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูล	20	169
3	การส่งคำขอตรวจสอบข้อมูล	85	1,238
4	การรับแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูล	38	754
	รวม	221	2,861

1.2.2 การดำเนินการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2558 มีจำนวน 32 ครั้ง และมียอดรวมสะสมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (1 ตุลาคม 2557 - 30 กันยายน 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 397 ครั้ง สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ลำดับที่	ประเภทการแลกเปลี่ยนข้อมูล	จำนวนครั้งของการดำเนินการ	
		วันที่ 1 - 30 กันยายน 2558	รวมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
1	การรับคำขอร้องตรวจสอบข้อมูล	12	172
2	การส่งแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูล	12	172
3	การส่งคำขอตรวจสอบข้อมูล	8	37
4	การรับแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูล	-	16
	รวม	32	397

1.3 ผลการตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน ระหว่างวันที่ 1 – 30 กันยายน 2558

งาน/โครงการ/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน					
	วันที่ 1 – 30 กันยายน 2558					รวมตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
	กองคดี 1	กองคดี 2	กองคดี 3	กองคดี 4	รวม ผลงานเดือนนี้	
1. การตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดมูลฐาน ยาเสพติดตามกฎหมายฟอกเงิน มาตรา 3 (1)	3 เรื่อง	5 เรื่อง	4 เรื่อง	2 เรื่อง	14 เรื่อง	318 เรื่อง
2. การตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดมูลฐาน การค้ำมนุษย์ตามกฎหมายการฟอกเงิน มาตรา 3 (2), (23)	1 เรื่อง	-	-	-	1 เรื่อง	30 เรื่อง
3. การตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน มาตรา 3 (5)	-	-	-	3 เรื่อง	3 เรื่อง	33 เรื่อง
4. การตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายฟอกเงิน (ความผิดมูลฐานอื่น) มาตรา 3 (3) – (4) และ มาตรา 3 (6) – (22), (24), (25)	7 เรื่อง	6 เรื่อง	3 เรื่อง	2 เรื่อง	18 เรื่อง	288 เรื่อง
รวม	11 เรื่อง	11 เรื่อง	7 เรื่อง	7 เรื่อง	36 เรื่อง	699 เรื่อง

ปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

1. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ในส่วนของการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะมีผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยคณะผู้เชี่ยวชาญจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลกและกลุ่มความร่วมมือ Asia Pacific Group On Money Laundering (APG) ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม 2550 ซึ่งประเมินความพร้อมของไทยเปรียบเทียบกับข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force - FATF) เกี่ยวกับการฟอกเงิน 40 ข้อเสนอแนะพิเศษเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย 9 ข้อ ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐหรือกลไกและมาตรการด้าน AML/CFT ของไทย ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ FATF โดยในส่วนของมาตรการทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของ泰 นั้นจากรายงานผลการประเมินพบว่า มีข้อบกพร่องที่จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

2. การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาพบว่า มีบทบัญญัติบางประการที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดข้อขัดข้องและขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะต้องเข้ารับการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT นั้น นอกจากการประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลของกฎหมายแล้ว ยังมีการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายด้วยว่าเป็นไปตามมาตรฐานสากล (Effectiveness) หรือไม่ ซึ่งหากประเทศไทยไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพก็อาจจะทำให้ FATF มีมติให้ขึ้นบัญชีรายชื่อประเทศไทยกลับไปอยู่ในคำประกาศสาธารณะ (Public Statement) อีกครั้งหนึ่ง เหมือนในปี พ.ศ. 2555 เพราะเหตุประเทศไทยมีข้อบกพร่องเรื่องการบังคับใช้กฎหมายด้าน AML/CFT ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของ FATF อาจใช้มาตรการตอบโต้ (Countermeasures) ทางการเงินที่จะส่งผลให้การทำธุรกรรมของลูกค้ำที่เป็นชาวไทย/สถาบันการเงินไทย มีความยากลำบากมากขึ้นเพราะจะถูกสถาบันการเงินต่างประเทศตรวจสอบธุรกรรมอย่างเข้มข้น (Enhanced Due Diligence) รวมทั้ง ประเมินความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินไทยอย่างต่อเนื่อง และอาจมีผลต่อการตัดสินใจในการยกเลิกความสัมพันธ์จนอาจกระทบต่อการค้าการลงทุนของประเทศไทย ในที่สุด ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นเรื่องสำคัญ

3. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้พยายามดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เรื่อยมาตามลำดับ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 (3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556

4. ประเทศไทยจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถตรวจจับการประกอบอาชญากรรมมิให้ลุกลามสร้างความเสียหายในทางเศรษฐกิจและกระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐทั้งยังสามารถสร้างหลักประกัน

และความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและในหมู่ประชาชนฉะนั้นเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

5. ประเทศไทยต้องมีการบังคับใช้กฎหมายให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างหลักประกันและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย อันจะส่งผลให้การดำเนินงานการประกอบอาชญากรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและในหมู่ประชาชน จึงจำเป็นต้องปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) (วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง, 2558, น. 38)

แนวทางแก้ไข

ข้อเสนอการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
<p>1. ยกฐานะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ให้เป็นการกำกับของรัฐมนตรี ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารที่อาจมีประโยชน์ทับซ้อนหรือมีส่วนได้เสียในมูลฐานความผิดทั้ง 21 มูลฐาน</p> <p>2. ให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ง. ที่มีที่มาจากบุคคลผู้มีความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเงิน การคลัง ด้านการตรวจสอบการเงิน ด้านการสืบสวนสอบสวน ด้านการข่าว ด้านการฟอกเงิน และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน</p> <p>3. ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกับคณะกรรมการฯ เดิม และปรับบทบาทให้มีการทำงานในลักษณะ องค์กรที่กำหนดกฎ ระเบียบ และควบคุมกำกับ (regulation) รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและภาคประชาสังคมให้มากขึ้น</p> <p>4. ให้มีสำนักงานแยกจากคณะกรรมการฯ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน</p>	<p>1. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) มีจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งมาจากการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีทักษะ ความรู้และเชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ดังต่อไปนี้ ด้านภาษีด้านการเงิน ด้านการคลัง ด้านนิติศาสตร์ ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการสืบสวนสอบสวน ด้านการตรวจเงินแผ่นดินด้านข่าวกรอง ด้านอาชญาวิทยา ด้านการปราบปรามยาเสพติด ด้านการฟอกเงิน และด้านประชาสังคมที่มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบการเงิน ในกรณีที่ไม่สามารถสรรหากรรมการ ปปปง. ด้านใด ให้กรรมการ ปปปง. ที่มีคุณวุฒิ ทักษะและความเชี่ยวชาญเพียงพอเท่าที่มี ให้กรรมการเลือกกันเองคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานกรรมการและมีเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>2. ให้กรรมการ ปปปง. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี ได้เพียงวาระเดียว</p>

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
<p>5. ให้มีกระบวนการได้มาซึ่งเลขาธิการฯ จากการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการฟอกเงิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ (วาระการปฏิรูป ที่ 1 : สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558, น. 80-81)</p>	<p>3. ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการ ปปปง. คณะหนึ่ง จำนวน 13 คน ประกอบด้วย</p> <p>(1 - 2) ผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา 2 คน</p> <p>(3 - 4) ผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด 2 คน</p> <p>(5) อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ปปปง. ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(6) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการ ระดับ ปลัดกระทรวงในกรณีที่เคยเป็นปลัดกระทรวงต้องไม่เกิน 5 ปี ดำเนินการคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(7) ผู้แทนองค์กรหรือภาคประชาชน ภาคประชาสังคมที่เป็นมูลนิธิหรือสมาคม และเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรและมีการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบการเงิน และได้ขึ้นทะเบียนเพื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการสรรหาคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(8) ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ และนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย คัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(9) ผู้แทนสหภาพนายความ</p> <p>(10) นายกสภาวิชาชีพบัญชี</p> <p>(11) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาการโรงแรมและท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน</p> <p>(12 - 13) ผู้แทนซึ่งคัดเลือกโดยสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ 2 คน</p> <p>4. ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>1) เสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอก</p>

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
	<p>เงินต่อคณะรัฐมนตรี</p> <p>2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดจากการทำธุรกรรมของหน่วยงานของรัฐหรือกิจการบางประเภทที่ไม่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>3) ออกประกาศกำหนด หรือวางระเบียบทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติงาน ตลอดจนระเบียบว่าด้วยเงินของกลาง</p> <p>4) ให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี สถาบันทางการเงิน ทั้งที่เป็นธนาคารและไม่เป็นธนาคารให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสัมฤทธิ์ผล</p> <p>5) วางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษา การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ และการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ</p> <p>6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสาร และให้การศึกษาแก่ประชาชน ตลอดจนข้าราชการ และพนักงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน</p> <p>7) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>8) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือระเบียบอื่นใดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>5. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็น นิติบุคคล มีอิสระในการบริหารงบประมาณ การเงินและสินทรัพย์ การบริหารงานบุคคล ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>

เหตุผลในการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)	แนวทางการปฏิรูปคณะกรรมการการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
	<p>6. ให้สำนักงานมีเลขาธิการที่มาจากการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้าน การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา โดยมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการและลูกจ้าง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกินสองวาระ และมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์และให้มีคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลที่เป็นอิสระและมีที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิและการมีส่วนร่วมของข้าราชการของสำนักงาน โดยการบริหารงานของสำนักงานต้องมีแผนยุทธศาสตร์ การบริหารผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งการตรวจสอบประเมินผลจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558 น. 79-80)</p>

หน้าว่าง

ความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่มีมายาวนาน ขณะนี้รัฐบาลกำลังเร่งปฏิรูป 11 ด้าน การต่อต้านการทุจริตจะต้องสร้างเครือข่ายแนวทาง 3 หลัก คือ ป้องกัน ปราบปราม และปลุกจิตสำนึก รัฐบาลดำเนินการในเรื่องของการปราบปรามแล้ว ขณะเดียวกันต้องป้องกันไปด้วย โดยเฉพาะข่าวสารในสื่อโซเชียลมีเดียที่มีการบิดเบือน ส่งผลให้การแก้ไขเป็นไปได้ยากลำบาก ดังนั้น จะต้องร่วมกันหาต้นตอของปัญหาการทุจริตและปัญหาของชาติ จะได้ไม่ต้องติดกับดักความที่มีรายได้ปานกลาง และกับดักของประชาธิปไตย ต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัว การลงโทษคนโกงต้องเด็ดขาด เพราะการทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกิดการสูญเสียทั้งเวลาและประชาธิปไตย ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม คนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์ ที่ผ่านมามีแต่มุ่งจะหาเงินให้มากที่สุด เพราะคิดว่ามีเงินแล้วจะได้รับการเคารพนับถือ โดยไม่กลับมาดูว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกต้องหรือไม่ ที่ผ่านมามีการแบ่งคนเป็นส่วน ๆ ทำให้ทุกอย่างเสียหายกลายเป็นการเมืองไปทั้งหมด นักการเมืองไม่ต้องกลัวว่าจะเขียนอะไรไว้ในรัฐธรรมนูญ ที่ผ่านมามีนักการเมืองพูดแต่ว่าจะเข้ามาอย่างไร มีอำนาจเต็มหรือไม่ ไม่เคยพูดถึงการป้องกันการทุจริตหรือการพัฒนาประเทศ ขณะเดียวกัน สื่อก็ให้ความสำคัญแต่เรื่องรัฐธรรมนูญ มีเวลาเหลือเพียง 18 เดือน แต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขอีกมาก รู้ว่ามีปัญหามากมาย ถ้าไม่ให้ความร่วมมือกันจะปฏิวัติ 100 ครั้งก็ไม่มีประโยชน์ ขณะที่ตนเองไม่ปฏิเสธว่าเข้ามาอย่างไร แต่ให้นำประเทศเป็นหลักเพื่อไม่ให้วันข้างหน้าเกิดปัญหาขึ้นอีก และต้องทำทุกอย่างเพื่อให้คนไทยทุกคน และสถาบันปลอดภัย ขอทุกคนให้ความสำคัญเรื่องของการไม่ทุจริต ไม่ให้ถูกชักจูงในการแสวงหาผลประโยชน์ และขอฝากว่าอย่าทำงานด้วยความเกลียดชังและความรู้สึกส่วนตัว แต่ต้องใช้กฎหมายดำเนินการ ซึ่งจะไม่ยอมให้มีการทุจริตแบบสมยอมเกิดขึ้น และจะไม่ให้อภัยคนกระทำความผิดที่ไม่เข้ากระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะพยายามทำให้เข้าสู่กระบวนการให้ได้ โดยให้ข้าราชการองค์กรอิสระทำงานด้วยความสบายใจไม่รู้สึกกดดัน ขณะเดียวกันต้องสร้างความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่น และลดความหวาดระแวงในกระบวนการยุติธรรมด้วย มี 2 ส่วน คือ กลุ่มที่เข้าสู่กระบวนการ และที่ไม่เข้าสู่กระบวนการ ซึ่งกฎหมายมีทางออกอยู่แล้ว แต่อย่าตกเป็นเครื่องมือคนที่ไม่เข้าสู่กระบวนการแล้วพุดจาให้ร้ายเสียหาย (โง่งจ่านำข่าวประเทศล้ม! “บิ๊กตุ” ลั่นต้องแก้ให้ได้ พท. พล่านต่อต้าน ม.44 สัดส่วน ส.ส. 350 กับ 150, 2558)

วิชา มหาคุณ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และประธานมูลนิธิต่อต้านการทุจริต ได้กล่าวว่า การทุจริตมีทุกหย่อมหญ้า เป็นปัญหาหาคาสาจริง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ท้อแท้หรือสิ้นหวัง เวลาตนลงพื้นที่จะมีชาวบ้านบอกว่า อย่าทำงานนี้ อย่าปล่อยให้บ้านเมืองกลับสู่รอยเดิม จึงเป็นโจทย์ว่า จะทำอะไรไม่ให้เข้าสู่รอยเดิม โจทย์นี้คำตอบจึงอยู่ที่ชุมชนว่า จะทำจากข้างล่างเพื่อขึ้นไปข้างบน ตรงนี้เป็นพื้นฐานสำคัญมาก เพราะสิ่งที่จะหล่อหลอมจิตสำนึกสังคมก็มาจากครอบครัว โรงเรียน และศูนย์กลางของศาสนาต่าง ๆ ซึ่งตามยุทธศาสตร์การป้องกันการทุจริตในการศึกษาและศาสนาที่รับผิดชอบตอนแรกคิดว่า ถ้าพูดกับชาวบ้านให้ความรู้เรื่องการป้องกันการทุจริตก็น่าจะเพียงพอแล้ว แต่ไม่ได้ไปพูดอย่างนี้มาสิบกว่าปีแล้ว การทุจริตยังเหมือนเดิม และกลับยิ่งร้ายกว่าเดิม ซึ่งมีคนให้แนวทางกับข้อสังเกตว่า เวลาคนพวกนี้หลบเลี่ยงไป ท่านจะตามทันหรือไม่

ในอดีตมีการทุจริตเรื่องจัดซื้อยาของกระทรวงสาธารณสุขที่จับได้จนติดคุก แต่ปัญหาการทุจริตก็ไม่ลดลง ยังจับได้ตลอด หรือการทุจริตการประมูล การก่อสร้างก็หาผลประโยชน์อย่างนี้ตลอด ที่หนักกว่านั้น คือทุจริตเชิงนโยบายก็ตามจับเหมือนกับว่าตามหลังเขา ทำอย่างไรถึงจะดักหน้าเขาได้ จะไม่เดินตามหลังพวกทุจริต หรือกลุ่มที่จะทำลายบ้านเมืองอีกต่อไปแล้ว ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติชุมชน โมเดลของฮ่องกงเหมาะแก่ประเทศไทยมากที่สุด เขาทำลายมาเพีย ทำลายพวกมีอิทธิพลที่ซึ่มลึกในระบบราชการ หรือตอนที่เขามีปัญหาเรื่องตำรวจ มีประชาชนลุกต่อต้านแล้วบอกว่า จะให้ตำรวจไล่ต่อไปไม่ได้แล้ว ถ้าโดยยอมตายอยู่หน้าโรงพัก พ่อค้าแม่ค้าที่ถูกริดไถตลอดเวลานั่งเฝ้าหน้าโรงพักแล้วบอกว่า ถ้าอังกฤษไม่เปลี่ยนแปลงเรื่องการทุจริตในฮ่องกง จะไม่ยอมจ่ายภาษีให้ อย่ามาเก็บภาษี ถ้าจะเก็บภาษีต้องแก้ทุจริตให้ได้ก่อน นี่คือ สิ่งที่เกิดขึ้นที่ฮ่องกงเมื่อ 30 ปีที่แล้ว จากนั้นอังกฤษจึงส่งคนที่ซื่อสัตย์ที่สุดของวงการกฎหมาย คือ รองอัยการสูงสุดอังกฤษ มาแก้ปัญหาโดยเปลี่ยนแปลงระบบตำรวจ ระบบราชการ ช่วงแรกทำไปจะถูกต่อต้านอย่างหนักจากพวกทุจริต แต่สุดท้ายพวกทุจริตก็ต้านไม่ไหว เพราะคนของฮ่องกงเข้มแข็ง

ดังนั้น การเสริมสร้างการป้องกันการทุจริตต้องมาจากพื้นฐานประชาชน ต้องสร้างคนรุ่นใหม่ขึ้นมา แต่ไม่ใช่สร้างคนรุ่นใหม่ขึ้นมาแล้วบอกเขาว่า ขอให้เจริญ ๆ นะลูก โตเป็นเจ้าคนนายคน แต่ต้องบอกให้ออกไปรับใช้ประชาชนถึงจะใช้ได้ บ้านเมืองมีปัญหามานานที่จะต้องแก้ไขอีกมาก มูลนิธิต่อต้านการทุจริตหรือองค์กรต่าง ๆ จะร่วมมือกันอย่างจริงจัง ต้องเป็นเครือข่ายแท้จริง ต้องฝึกด้วยจิตวิญญาณของนักต่อสู้ เมื่อเห็นประเทศไทยเป็นรัฐล้มเหลว แล้วต้องรู้สึกท้อไม่ได้ ต้องคิดว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องต่อสู้ ร่วมจิตร่วมใจกันเชื่อว่า ประเทศไทยมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองอยู่ คนไทยเก่ง มีสติปัญญา ไม่อย่างนั้นคงรักษาบ้านเมืองไม่ได้จนบัดนี้ แต่จะเอาตัวรอดแบบแต่พ่อตัวไม่ได้ ต้องรอดทั้งชาติ ต้องขอฝากการเปิดตัวของมูลนิธิครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้น ต้องทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็งจนกว่าลมหายใจสุดท้ายของพวกเรา ('ด้านโกงต้องเริ่มจากครอบครัว', 2558, น. 8 (เต็มหน้า))

จรี วิจิตรวาทการ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้กล่าวว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทยดีหลายฉบับ แต่ถ้าจิตใจคนไม่ดีก็จะหาทางทำให้ไม่ถูกระเบียบ มูลนิธิต่อต้านการทุจริตจะช่วยสังคมอย่างแท้จริงในหลักวิชา การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคล การทำไม่ให้โกงมี 3 ระดับ คือ

1. การใช้กฎหมายและระเบียบบังคับ ซึ่งกฎหมายมีมาก แต่สิ่งเหล่านี้เป็นการบังคับภายนอก เพราะประเทศไทยนั้น มีเรื่องของการทำทลายกฎหมาย ขนาดให้เดินข้ามทางม้าลาย แต่ปรากฏว่าสะดวกตรงไหนก็ข้ามเลย นี่คือการไม่เคารพกฎหมาย หรือต่อมามีการเอาจริงเอาจัง มีการเสียค่าปรับก็กลัวกันแค่ระยะสั้น เพราะเราไม่ได้เคารพกฎหมายจากจิตวิญญาณ

2. เรื่องบทลงโทษทางสังคม คนที่ทำผิดยังยกมือไหว้ หรือถ้าเขาร่ำรวยก็กลัวเขา เพราะการลงโทษทางสังคมไม่เข้มข้น บางประเทศนักการเมืองโกงต้องลาออกทันที นี่คือการลงโทษทางสังคม เพราะละอายสิ่งเหล่านี้ยังไม่มี ยังอ่อนด้อยอยู่

3. การปลูกฝังจิตสำนึก แม้ทำยาก แต่ต้องทำ โดยเริ่มต้นจากพ่อแม่ พ่อแม่ต้องชี้ให้ลูกเห็นว่าอะไรผิดอะไรถูก ถ้าพ่อแม่มีกง่ายเด็กจะถูกปลูกฝังแบบนั้น ต้องทำอะไรให้รู้สึกผิดชอบชั่วดี ต้องพูดซ้ำ ๆ จนลูกจำให้เด็กรู้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ เพราะวันหนึ่งถ้าเขาเผชิญสถานการณ์ที่ล่อแหลมจะไม่ทำ ดังนั้น สถาบัน

ครอบครัวต้องเข้มแข็งในการหล่อหลอมเด็ก เมื่อพ้นแล้วต่อไปเป็นหน้าที่โรงเรียนที่จะมีบทบาทสำคัญในการสอนค่านิยมให้คนเป็นคนดี ดูอย่างประเทศเดนมาร์กที่ได้รับการประเมินค่าดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) เป็นอันดับ 1 เสมอ เพราะค่านิยมในสังคมคล้ายกัน จะสอนคนในสังคมว่า การอยู่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องไม่แสดงความมั่งคั่ง นักการเมืองจะต้องไม่แสดงความร่ำรวยเกินฐานะ มีการหล่อหลอมตั้งแต่เด็ก ซึ่งจะช่วยในระดับหนึ่ง ต่อให้ใครไปสะสมทรัพย์มากก็จะไปอวดใครไม่ได้ ค่านิยมสังคมทำให้คนไม่แตกแถว และต้องคิดถึงใจคนอื่น

ส่วนการลงโทษไม่ต้องไปถึงกฎหมาย แต่สังคมจะลงโทษ เจ้าตัวจะลงโทษตัวเอง ที่ผ่านมามาประเทศไทยเน้นเรื่องกฎหมายมาก แต่ต่อให้กฎหมายจะดีเพียงใด คนก็จะบิดเบือนเสมอ ทำให้คนดีเสียกำลังใจ ต้องเปลี่ยนสังคม ('दानโกธต้องเริ่มจากครอบครัว', 2558, น. 8 (เต็มหน้า))

สมบัติ อารังธัญวงศ์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า กฎหมายสำคัญของความสำเร็จในการกำจัดการทุจริตคอร์รัปชัน คือ

1. ต้องมีผู้นำทางการเมืองที่มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ต้องการคอร์รัปชัน เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นจะอุทิศตนเพื่อประเทศชาติ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน และมีความเข้มแข็งที่จะไม่ยินยอมให้ผู้ใดทั้งสิ้นกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน (Political Will) ข้อนี้ คือ ความอับจนของสังคมไทย

2. ผู้นำประเทศต้องมุ่งมั่นในการเสริมสร้างค่านิยมให้ฝังรากลึกในระบบราชการ และข้าราชการทุกคนว่าต้องเป็นผู้มีคุณธรรมสูง เพื่อให้เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชน และประชาชนจะต้องไม่ยอมรับนับถือข้าราชการที่ประพฤติมิชอบ

3. ต้องบัญญัติกฎหมาย บังคับใช้กฎหมาย และดำเนินการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างกว้างขวาง ครอบคลุม จริงจัง และเข้มงวด ทั้งในแง่ของการลดความจำเป็น และลดโอกาสในการทุจริตคอร์รัปชัน การลดความจำเป็น คือ การเพิ่มเงินเดือน และสวัสดิการเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เหมาะสมที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องทุจริตคอร์รัปชัน การลดโอกาส คือ การแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจนรัดกุม ลดอำนาจการตีความของเจ้าหน้าที่ เพิ่มการตรวจสอบ และมีบทลงโทษที่ไม่น่าเสี่ยงสำหรับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนสูง รวมทั้งให้การศึกษา และข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนให้ร่วมมือต่อต้านการติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ

4. สร้างและพัฒนา ป.ป.ช. ให้เข้มแข็ง มีขีดความสามารถสูง มีอิสระที่จะทำงานอย่างตรงไปตรงมา หน่วยงานนี้ต้องคัดเลือกทั้งคนเก่ง และมีคุณธรรมมาทำงานโดยมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมและจูงใจ เป็นหน่วยงานที่มีกำลังคนและงบประมาณพร้อมในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันก็มีการตรวจสอบและบทลงโทษเจ้าหน้าที่หน่วยนี้สูง เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ทุจริตเสียเอง คือ ต้องมีโทษสูงกว่า

แนวทางการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

1. กำหนดให้คดีทุจริตคอร์รัปชันไม่มีอายุความ เพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดหลีกเลี่ยงหนีความผิดได้

2. จัดลำดับความเร่งด่วนของคดีตามระดับมูลค่าความเสียหายของรัฐ คดีที่มีมูลค่าความเสียหายสูงให้ดำเนินการก่อน เพื่อลดความเสียหายของรัฐ

3. ทั้งนักการเมืองและข้าราชการประจำที่กระทำการทุจริตคอร์รัปชันต้องผ่านกระบวนการพิจารณาความผิดอย่างเดียวกัน เพราะทำให้เกิดความเสียหายต่อรัฐเหมือนกัน ข้าราชการจึงไม่ควรได้สิทธิพิเศษ

4. ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบไตสวนให้มีประสิทธิภาพรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะการแต่งตั้งกรรมการและอนุกรรมการให้ปฏิบัติงานเต็มเวลา และยกเลิกกระบวนการสอบสวนที่ซ้ำซ้อนเพื่อไม่ให้เสียเวลา

5. ให้แต่งตั้งแผนกอัยการสังกัด ป.ป.ช. โดยตรงเพื่อให้การฟ้องร้องเป็นไปโดยรวดเร็ว และไม่มีปัญหาขัดแย้งกับสำนักงานอัยการ ปัจจุบันคดีที่อัยการสั่งไม่ฟ้อง ป.ป.ช. ก็ส่งฟ้องเอง ดังนั้น จึงควรให้ ป.ป.ช. มีอำนาจส่งฟ้องเองตั้งแต่ต้นเพื่อควมมีประสิทธิภาพ

6. ที่มาของกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปลอดจากการแทรกแซงของนักการเมือง เพื่อไม่ให้ให้นักการเมืองครอบงำ

7. กำหนดให้ ป.ป.ท. สังกัด ป.ป.ช. เพื่อป้องกันมิให้นักการเมืองคุ้มครองข้าราชการที่เป็นพรรคพวกของตน โดยกำหนดให้คดีการทุจริตคอร์รัปชันที่มีมูลค่าสูงอยู่ในอำนาจของ ป.ป.ช. และคดีที่มีมูลค่าต่ำให้อยู่ในอำนาจของ ป.ป.ท. ไม่ว่าจะเป็นักการเมืองหรือข้าราชการประจำ

8. ผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากจะมีโทษทั้งจำและปรับแล้ว จะต้องริบทรัพย์สินผู้กระทำผิดและทายาทที่ได้รับประโยชน์เพื่อชดเชยแก่รัฐด้วย (การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้สำเร็จ, 2557)

วิทยากร เชียงกุล รองศาสตราจารย์ และคณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ได้กล่าวว่า ธนาкарโลกเสนอแนะว่า การบริหารประเทศอย่างโปร่งใส (Transparent) และมีธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี (Good Government) มีส่วนช่วยลดการคอร์รัปชัน เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาได้ดีกว่า และเจริญเติบโตได้รวดเร็วกว่าประเทศที่ยังคงมีปัญหาการคอร์รัปชันในอัตราสูง ประเทศที่ต้องการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ควรทำในสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ ทรัพย์สินและรายได้ของผู้สมัครเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ว่าจะเป็นักการเมือง ข้าราชการ รวมทั้งทหารและตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา รวมทั้งคู่ครองและลูกด้วย

2. ให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ จำนวนเงินบริจาคพรรคการเมือง โดยปัจเจกชนและบริษัท รวมทั้งยอดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้ง

3. ให้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ การออกเสียงลงมติการร่างกฎหมาย และการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง

4. มีการออกและดูแลบังคับใช้ให้กฎหมายป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนมีผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ แยกธุรกิจการเมือง การออกกฎหมาย และการบริหารของรัฐออกจากกัน และออกกฎหมายเพื่อควบคุมการวิ่งเต้น (lobbying) เจ้าหน้าที่รัฐ

5. เปิดเผยรายชื่อบริษัทที่เคยมีประวัติติดสินบนในการยื่นประมูลรับเหมาจากทางราชการ และเปิดเผยค่าสัมปทานที่บริษัทข้ามชาติเข้ามาทำธุรกิจด้านขุดเจาะน้ำมัน แก๊ส ทำเหมืองแร่ และสกัดทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ

6. ออกและทำให้กฎหมายมีเสรีภาพในเรื่องข้อมูลข่าวสารมีผลบังคับใช้จริงจัง และสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลทุกอย่างได้อย่างสะดวกง่ายดาย

7. ให้สื่อมวลชนรวมทั้งอินเทอร์เน็ต มีเสรีภาพ

8. ด้านการคลังและงบประมาณของทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดเผยและโปร่งใส และมีการจัดประชุมสาธารณะให้ประชาชนมีส่วนร่วม

9. เปิดเผยโครงสร้างและสัดส่วนการถือหุ้น และฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

10. การเปิดประมูลรับเหมาของทางราชการ ต้องเปิดเผยโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เช่น เข้าไปดูทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

11. มีการสำรวจประเมินผลหรือสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อผลการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐระดับการบริหารจัดการที่ดี และปัญหาการคอร์รัปชัน

12. ส่งเสริมโครงการเพิ่มความโปร่งใสในระบบบริหารจัดการในระดับเมือง จังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งการเปิดเผยงบประมาณ โครงการต่าง ๆ และการจัดการประชุมสาธารณะให้ประชาชนมีส่วนร่วม (แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในทัศนะและข้อเสนอแนะของธนาคารโลก, 2552)

ประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันประเทศไทย ได้กล่าวว่า ต้องยอมรับว่า ประเทศไทยถูกคนอื่นตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดีในเอเชียในเรื่องคอร์รัปชัน เพราะมองว่าการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยมีสูง เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยกันสูงมาก เป็นเรื่องที่ประเทศไทยเจ็บช้ำเรื่องนี้พอสมควร หลายปีที่ผ่านมามีกระบวนการรณรงค์ออกมาต่อสู้กับการทุจริต มีภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อยากเน้นเรื่องป้องกันว่า ในระหว่างรอเยาวชนที่กำลังปลูกฝังให้มีจิตสำนึก แต่ก็ปล่อยให้ประเทศเป็นอย่างนี้ไม่ได้ ต้องหาทางป้องกัน รวมถึงปราบปรามด้วย สำหรับภาคเอกชนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการทุจริตเกิดขึ้น เพราะเป็นการสมยอมระหว่างคนให้กับคนรับ ซึ่งเอกชนเองก็ต้องมีความรับผิดชอบ ต้องทำให้กระบวนการต่าง ๆ ระหว่างรัฐกับเอกชนมีความโปร่งใส การทุจริตก็จะเกิดขึ้นได้ยาก โดยตั้งแต่ ครม. ชุดนี้เข้ามา และตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) มีเรื่องหนึ่งที่ทำแล้วมีผล คือ เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งในอดีตมีปัญหาสมยอมกันระหว่างรัฐกับเอกชน แต่ต่อไปต้องให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเข้าไปสังเกตการณ์ว่า กระบวนการประมูลนั้น ๆ มีความโปร่งใสหรือไม่ มีการเขียนทีโออาร์อย่างไร และกระบวนการจัดประมูลสมบูรณ์หรือไม่ สามารถตรวจสอบได้หรือไม่ ราคากลางมีที่มาที่ไปอย่างไร เพราะในอดีตมีการตั้งราคากลางสูงเกินความเป็นจริง ซึ่งตอนนี้มีมาตรการแล้ว โครงการใหญ่ที่อยู่ในความสนใจประชาชนต้องมีกระบวนการเหล่านี้ และต่อไปจะมี พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างออกมา ภาพรวมต่อสู้การทุจริต ถ้าประชาชนในประเทศไม่เห็นความสำคัญจะไม่ประสบความสำเร็จหรือสามารถแก้ปัญหาได้แค่ในระยะสั้นเท่านั้น ต้องปลูกจิตสำนึกให้คนในประเทศลุกขึ้นมาตระหนักว่า นี่คือ ธุระของฉันทน ภาษีของฉันทนที่ถูกโกงไป นี่คือการแก้ปัญหาด้วยความยั่งยืน ต้องลงไปทำงานกับเยาวชน ให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง ส่วนตอนนี้อะไรที่ทำได้ต้องทำก่อน คือ การปฏิรูปนำไปสู่การปฏิบัติที่จะทำให้การทุจริตลดลงน้อยที่สุด ทุกคนจะต้องถามตัวเองว่า จะมีส่วนร่วมกันได้อย่างไร ขอฝากไว้ว่า ไม่ว่าเราจะจะเป็นใคร ข้าราชการ เอกชน หรือประชาชน ต้องตั้งใจมีส่วนร่วมแล้วบอกไม่ยอมรับทุจริต บอกคนอื่นไม่ให้ไปร่วมสังฆกรรมการกับทุจริต เพราะการลงโทษทางสังคม คือ พลังที่สูงที่สุด (ด้านโกงต้องเริ่มจาก

ครอบครัว', 2558, น. 8 (เต็มหน้า)) ในการปราบปรามการทุจริตที่สำคัญ ควรต้องมีศาลพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นการเฉพาะเพื่อลดขั้นตอนในการพิจารณาคดีให้มีความรวดเร็วขึ้น รวมไปถึงการปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมกับสร้างกลไกปลูกฝังจิตสำนึกให้ร่วมกันต่อต้านการทุจริต (ข้อเสนอปราบโกง, 2558, น.9 (บน))

พลเดช ปิ่นประทีป ประธานมูลนิธิชุมชนท้องถิ่น ได้กล่าวว่า ต้องพัฒนาเพื่อบรรลุภาพลักษณ์การเป็นประเทศที่เอาจริงเอาจังในการจัดการปัญหาทุจริตคอร์รัปชันอย่างได้ผล และมีดัชนีความน่าเชื่อถือในสายตาชาวโลกมากกว่าที่เป็นอยู่ ป.ป.ช. ต้องแสดงบทบาทการนำในการขับเคลื่อนพลังสติปัญญาของพลเมืองไทยทั้งสังคม เป้าหมาย คือ ภายใน 10 ปีข้างหน้า ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชัน (CSI-Corruption Situation Index) และคะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI-Corruption Perceptions Index) ในระดับระดับ 6.00 จากคะแนนเต็ม 10.0 ซึ่งมีสิ่งที่ควรต้องทำการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้

(1) ควรต้องปฏิรูประบบงานปราบปรามการทุจริตของชาติอย่างจริงจัง

คดีคอร์รัปชันนับหมื่นคดีที่สะสม ถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ ป.ป.ช. (รวมทั้ง ป.ป.ท.) จะต้องปฏิรูปการจัดการอย่างเป็นรูปธรรม ด้านหนึ่ง เพื่อฟื้นฟูและสร้างเสริมเครดิตทางสังคมขององค์กร อีกด้านหนึ่งเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ จิตสำนึกและวิถีคิดของสังคมไทย ให้หลุดพ้นจากความรู้สึกที่ท้อแท้ และยอมจำนนต่อคอร์รัปชัน สถานการณ์ “คดีเข้าใหม่” ที่มีจำนวนมากกว่า “คดีที่สะสางไป” อยู่ตลอดเวลา แท้ที่จริงสามารถแก้ไขและเอาชนะได้ด้วย การวางแผนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องการการคิดนอกกรอบเต็ม ๆ ควรต้องตั้งเป้าหมายที่จะลดจำนวนคดีลงสู่ระดับที่ควบคุมได้ภายใน 3 - 5 ปี จนเป็นที่น่าพอใจและประชาชนสัมผัสได้

ควรกระจายอำนาจให้เจ้าหน้าที่วิชาชีพสืบสวนสอบสวนให้มากขึ้น เพิ่มจำนวนกองงานหรือคณะทำงานพิเศษ (ในลักษณะเฉพาะกิจ) เพื่อดำเนินการสะสางในเชิงรุก รวมทั้งศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการจัดตั้งศาลพิเศษคดีทุจริต และสำนักงาน ป.ป.ช. จะต้องปฏิรูปวิธีคิด วิธีบริหารจัดการ และกลไกที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับและนำนโยบายไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(2) ควรต้องสนับสนุนและใช้พลังทางสังคมเป็นกลไกหนุนเสริมอย่างเต็มที่

ปัญหาคอร์รัปชันในสังคมไทยมีความรุนแรง ซับซ้อนและเรื้อรังมาก ทั้งในระดับปรากฏการณ์ ระดับโครงสร้างความสัมพันธ์ และระดับจิตสำนึก วิธีคิดหรือวัฒนธรรม ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายตามอำนาจหน้าที่หลักของ ป.ป.ช. นั้นไม่เพียงพอ จำต้องอาศัยมาตรการทางเศรษฐกิจและทางสังคมเข้ามาเสริม เป็นแบบ 3 ประสาน

ป.ป.ช. ควรแสดงบทบาทนำในการผนึกกำลังภาคีเชิงยุทธศาสตร์ให้ได้อย่างแน่นแฟ้น เพื่อขับเคลื่อนการเอาชนะปัญหาคอร์รัปชันในสังคมไทย ทั้งด้วยมาตรการทางกฎหมาย ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ

ภาคียุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ (เชิงคุณธรรม) ภาคสื่อมวลชน (เชิงปฏิรูป) และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้งหลาย ทั้งนี้ต้องไม่กีดกันพันธมิตรทั่วไป หรือภาคีแนวร่วมอื่น ๆ

ไม่ว่าจะเป็นหน่วยราชการหรือแม้แต่รัฐบาลของพรรคการเมืองที่ขึ้นมาบริหารประเทศ ในเรื่องเหล่านี้ กรรมการ ป.ป.ช. (โดยองค์คณะ) ควรต้องปรึกษาหารือกันและกำหนดเป็นทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน

ป.ป.ช. ควรประสานกับรัฐบาล พรรคการเมือง และเครือข่ายภาคประชาสังคม ในการเสนอพระราชบัญญัติ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กองทุนดังกล่าวมีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน การเคลื่อนไหว การสื่อสารรณรงค์ การทำกิจกรรมคว่ำบาตรทางสังคม การมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกันและ ติดตามตรวจสอบการทุจริตในทุกระดับ ทุกหน่วยงาน ทุกพื้นที่ ต่อเมื่อพลังทางสังคมที่เกิดจากการเคลื่อนไหว เชิงเครือข่ายมีการขยายตัว และยกระดับ จนถึงขีดหนึ่ง จึงจะเกิดเป็นภูมิต้านทานต่อปัญหาทุจริตที่แข็งแกร่ง และยั่งยืนมากขึ้นตามลำดับ

(3) ควรต้องพัฒนารูปแบบการใช้มาตรการทางภาษีอากรในการป้องกันและปราบปรามทุจริต อย่างจริงจัง

เสนอให้รัฐบาล โดยกระทรวงการคลัง ปฏิรูปกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรให้มีขั้นตอนการปฏิบัติ ที่โปร่งใส โดยไม่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สรรพากรมีดุลพินิจส่วนตัวในการจัดเก็บอีกต่อไป และจัดให้มี หน่วยงานสืบสวนสอบสวนคดีภาษีอากรของกรมสรรพากรขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยทำหน้าที่ทั้งด้านแพ่งและ อาญา แบบหน่วยงาน IRS ของสหรัฐอเมริกา

(4) ควรต้องสนับสนุนการรณรงค์สื่อสาร

ปรับเจตคติและพฤติกรรมสังคมอย่างเข้มข้น พลังทางสังคม หมายถึง พลังของความถูกต้องดีงาม ของประชาชนคนทั่วไปในสังคม เป็นพลังที่เกิดจากความรู้ ความเข้าใจ และการรู้เท่าทันของผู้คนในสังคมส่วนใหญ่

ในแต่ละปี ป.ป.ช. ควรต้องส่งมอบผลการสะสางคดีทุจริตที่โดดเด่นสัก 15 - 20 คดี แลกส่งออกมาสู่ สาธารณะเพื่อให้สื่อมวลชนและสังคมได้ติดตามขยายผล จนเกิดบรรยากาศที่ "พูดกันสนั่นเมือง" หรือเกิดเป็น ขบวนการคว่ำบาตรทางสังคม (Social Sanction) ที่รับลูกกันอย่างเป็นระบบ มุ่งทำให้การปรับเปลี่ยนเจตคติ และพฤติกรรมสังคมเกิดได้ในอัตราเร่งด่วน

(5) ช่วยผลักดันให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง

ควรให้รัฐบาล โดยสำนักนายกรัฐมนตรีสั่งการให้กระทรวง ทบวง กรม และสำนักงานเทียบเท่า ทุกหน่วยงาน เปิดเผยข้อมูลและสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับโครงการที่มีวงเงินตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป โดยลงไว้ในเว็บไซต์ขององค์กร ซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมครบถ้วน (ฝากการบ้านกรรมการ ป.ป.ช. ชุดใหม่, 2558, น. 4 (ล่าง))

เอลโลดี เบธ ที่ปรึกษาด้านการต่อต้านคอร์รัปชันของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก Regional Anti-Corruption Advisor for Asia Pacific (UNDP) ได้กล่าวว่า แนวทางต่อต้านคอร์รัปชันสากล ว่า UNDP ได้มีบทบาทหน้าที่การให้ความสนับสนุนเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชันในประเทศไทย โดยการจัดตั้งเครือข่าย การต่อต้านคอร์รัปชันในระดับเยาวชน “Thai Youth Anti-Corruption Network” เพื่อปลูกฝังทัศนคติใน การต่อต้านคอร์รัปชันตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งนี้หน่วยงานของ UNDP ให้ความสำคัญของการจัดทำแนวทางการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในขบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน

หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

กอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร กรรมการองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ ได้กล่าวว่า การรณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้ข้อเสนอว่า ควรมีการรวมพลัง รวมเครือข่ายที่ทำงานด้านต่อต้านคอร์รัปชันให้เป็นหนึ่งเดียว ในขณะเดียวกันกำลังสร้างหลักสูตรพัฒนาผู้นำเยาวชนเพื่อทำหน้าที่ปลูกจิตสำนึก ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย รวมทั้งจะขอความร่วมมือจากหอการค้าไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ ในการพิจารณารับพนักงาน โดยให้พิจารณานักศึกษาที่เคยทำกิจกรรมปลูกจิตสำนึกด้านต่อต้านคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในคุณสมบัติก่อนรับเข้าทำงาน (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วนหาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

กนกกาญจน์ อนุแก่นทราย ผู้อำนวยการศูนย์สาธารณสุขประโยชน์ และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้กล่าวว่า ความสำคัญและแนวคิดในการสร้างความโปร่งใส จะเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยง และลดโอกาสการทุจริตคอร์รัปชัน และหลักสำคัญ คือ ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ อาทิ การดำเนินงานนโยบายของรัฐบาล การจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลด้านงบประมาณ และขบวนการจัดทำงบประมาณ รวมถึงข้อมูลการใช้ดุลยพินิจในงานที่มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแล และอนุมัติโครงการต่าง ๆ (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

นิพนธ์ พัวพงศกร นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้กล่าวว่า การสร้างความแข็งแกร่งให้กับหน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันภาครัฐ ที่ผ่านมาได้ตั้งข้อสังเกตว่า ไม่มีหน่วยงานราชการใด เข้ามาทำงานกิจกรรมด้านต่อต้านคอร์รัปชัน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานด้านต่อต้านคอร์รัปชัน มี 3 ประการ คือ 1) ขาดข้อมูลข่าวสาร 2) หน่วยงานรัฐไม่มีขบวนการ หรือขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใส และไม่มีระบบประเมินผลงานที่เชื่อมโยงกับการต่อต้านการทุจริต 3) ไม่มีมาตรการคุ้มครองอันตรายให้กับหน่วยงานและบุคคลที่ทำหน้าที่ต่อต้านคอร์รัปชัน (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

ปรีดา คงแป้น ผู้จัดการมูลนิธิชุมชนไท ได้กล่าวว่า แนวคิดในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านคอร์รัปชัน ได้เสนอให้สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชน ท้องถิ่น ประชาสังคม และภาคธุรกิจในพื้นที่ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนชาวบ้าน “ต่อต้านคอร์รัปชัน” ให้เป็นศูนย์พัฒนาศักยภาพแกนนำในพื้นที่ (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

บัญญัติ นิจถาวร กรรมการผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ซึ่งทำหน้าที่เลขานุการของแนวร่วมดังกล่าว หรือ CAC ที่เป็นการร่วมมือของสถาบันหลักทางธุรกิจ 8 องค์กร ได้กล่าวว่า “คอร์รัปชัน” เป็นปัญหาหนักใจของนักธุรกิจ เพราะแม้บริษัทส่วนใหญ่จะไม่ชอบคอร์รัปชัน ไม่อยากจ่าย แต่ก็ยังมีบริษัทที่พร้อมจะจ่าย พร้อมทุจริตโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันได้กลายเป็นเหมือนอาชญากรรมจัดตั้ง กระทบบริษัทที่ต้องการทำธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา

ล่าสุด คณะกรรมการ CAC ได้มีมติให้การรับรองบริษัทที่ผ่านกระบวนการประเมินตนเอง ว่ามีนโยบาย และมีแนวปฏิบัติป้องกันการทุจริตภายในองค์กรครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ CAC กำหนดอีก 11 บริษัท เพิ่มจากไตรมาส 2 ซึ่งมี 122 บริษัท

ปัจจุบันมีเอกชนสมัครใจเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันกับโครงการ CAC แล้ว 525 บริษัท (เป็นบริษัทจดทะเบียน 295 บริษัท) เพิ่มขึ้นจาก 406 บริษัท เมื่อสิ้นปี 2557 ขณะที่จำนวนบริษัทที่ผ่านการรับรองเพิ่มขึ้นเป็น 133 จาก 78 บริษัทเมื่อสิ้นปี 2557 ทั้งนี้ CAC ตั้งเป้าจะเพิ่มจำนวนบริษัทที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็น 600 บริษัท และเพิ่มจำนวนบริษัทที่ผ่านการรับรองเป็น 200 บริษัทภายในสิ้นปี 2558

การพิจารณาให้การรับรองของ CAC รอบนี้ เป็นครั้งแรกที่ดำเนินการภายใต้กระบวนการใหม่ที่มีความเข้มข้นมากขึ้น การที่มีบริษัทเอกชนเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์และยื่นขอรับรองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า ภาคเอกชนกำลังตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งการที่จะสร้างระบบธุรกิจของไทยให้สะอาดปราศจากการทุจริตได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการลงมือทำจริง

อย่างไรก็ตาม ภาคข้าราชการก็มีความเคลื่อนไหวที่ดูดีเหมือนกัน เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น มีการฝึกอบรมหลักสูตร “ท้องถิ่นสุจริตโปร่งใส” 2 รุ่นให้กับข้าราชการ 343 คน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวเปิดงานตอนหนึ่งไว้ว่า ขอให้ท่านภูมิใจว่าเราไม่โกง ข้างบนต้องนิ่ง ขอยืนยันว่าไม่เคยโกงแม้แต่บาทเดียว ถึงท้องถิ่นต้องเต็มจำนวน พอลงไปยังประชาชน มันใจว่า เกิดการพัฒนาแบบต่างประเทศแน่ ผมเหมือนมาปลูกเร้าพวกท่านให้รู้บทบาทหน้าที่ควรจะทำอย่างไร ขอให้มันใจว่ากระทรวงมหาดไทยมีความตั้งใจ ตามที่รัฐบาลต้องการ คือ การทำงานที่โปร่งใส ให้ได้ตามฐานข้อมูล แผนงาน ยุทธศาสตร์พัฒนา และที่สำคัญ คือ ความดี ก็ขอฝากความหวังทุกคน ทำงานให้เต็มที่ ไม่มีเจตนาเข้ามาหวังผลประโยชน์กับท้องถิ่น เพราะฉะนั้นคุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่มีการแบ่งสี แบ่งฝ่าย (ปลูกจิตสำนึก “ไม่โกง” “เอกชน-ราชการ” แข่งกันไหม?, 2558, น. 8(ซ้าย))

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ได้มีข้อเสนอแนะในการผลักดัน 5 แนวทางไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. แนวทางการปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (Reform “Rule of Law”) มีข้อเสนอให้ผู้นำและพรรคการเมืองต้องมีเจตจำนงทางการเมือง และต้องมีนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชัน ให้หมดไปจากสังคมไทย ทั้งนี้ การทุจริตเชิงนโยบาย และนโยบายประชานิยมที่มีการคอร์รัปชันมาก ต้องมีการศึกษารายละเอียด ผลกระทบ และความเสี่ยงในการทุจริตก่อนการดำเนินโครงการ นอกจากนี้

ต้องสนับสนุนให้กรรมการการเลือกตั้ง ลดการซื้อสิทธิขายเสียง และมีบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง รวมถึงผลักดันให้การแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานนานาชาติ ที่สำคัญ ต้องตัดวงจรการให้สินบนทั้งผู้รับและผู้ให้ บุคคลที่ช่วยให้รัฐเอาผิดได้ ควรได้รับการลดโทษ

2. แนวทางการปฏิรูปด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของสังคม (Reform “Social Participation”) เสนอให้ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตต่าง ๆ แก่ประชาชน และควรเร่งสร้างเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน เป็นกลุ่มย่อยให้เหมาะสมตามบริบท เช่น แบ่งตามภูมิภาค แบ่งตามกลุ่มวิชาชีพ ทำงานคู่ขนานกับสภานิติบัญญัติ เพื่อผลักดันให้มีการต่อต้านการทุจริตในทุกภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

3. แนวทางการปฏิรูปด้านการรณรงค์คุณธรรมจริยธรรมและการต่อต้านคอร์รัปชัน (Reform “Social Morality”) เสนอให้ มีการรณรงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งในระยะสั้นและงานต่อเนื่อง ทั้งเชิงบวก/เชิงลบ เพื่อการจัดระเบียบทางสังคม (ค่านิยม / การแยกความถูก-ผิด / การแยกดี-ชั่ว) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจของคนและสังคม รวมทั้งมีการจัดโครงการค่ายนักศึกษามหาวิทยาลัย (คอร์รัปชัน / วินัยทางการเงิน / วินัยในการใช้ชีวิต)

4. แนวทางการปฏิรูปด้านมาตรการเรื่องความโปร่งใส (Reform “Transparency”) สรุปประเด็นมาตรการสร้างความโปร่งใส ดังนี้ เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ปรับปรุงศักยภาพของผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยให้ความอิสระในเชิงอำนาจและงบประมาณและให้ทรัพยากรแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเพียงพอ ที่สำคัญ ควรดำเนินการเชิงรุกเพื่อให้ประชาชนตระหนักรู้และสามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติได้อย่างเต็มที่ รวมถึงมีการจัดทำฐานข้อมูลกลางที่ง่ายต่อการเข้าถึง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิแก่ประชาชน และมาตรฐานการดำเนินงานของข้าราชการ นอกจากนี้ ต้องมีการกำหนดให้รัฐวิสาหกิจเปิดเผยข้อมูลไม่น้อยกว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนสร้างความโปร่งใสทางงบประมาณ โดยการจัดทำงบประมาณ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณให้เป็นไปตามหลักสากล โดยให้ความครอบคลุมถึงการใช้งบประมาณทุกรูปแบบ เช่น กองทุนต่าง ๆ รวมทั้งสะท้อนถึงมิติอื่น ๆ นอกจากความโปร่งใส เช่น เรื่องการกระจายอำนาจ เป็นต้น และเผยแพร่ให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิและรู้ถึงแหล่งข้อมูลงบประมาณต่าง ๆ ที่มีการเปิดเผยอยู่แล้ว

5. แนวทางการปฏิรูปด้านการสร้างความเข้มแข็งหน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันภาครัฐ (Reform “Roles & Accountability”) เสนอให้มีการเพิ่มจำนวนบุคลากรและผลประโยชน์ ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรที่ดำเนินงานต่อต้านการคอร์รัปชัน และให้นำภาษีส่วนหนึ่งมาสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน สำหรับด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างธรรมาภิบาลนั้น ควรรวมหน่วยงานที่ดำเนินการต่อต้านคอร์รัปชันเข้าด้วยกัน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและปรับปรุงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ของหน่วยงานในภาครัฐ ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบตลอดเวลาเพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้ อีกทั้งจัดทำการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหน่วยงานของรัฐ และสร้างมาตรฐาน กฎระเบียบ และการลงโทษแก่หัวหน้าหน่วยราชการ และส่วนงานต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบต่อการทุจริต

ของผู้ได้บังคับบัญชาด้วย นอกจากนี้ ควรให้ประชาชนทุกคนเข้าระบบการจ่ายภาษี และตั้งหน่วยงานแยกออกมาเพื่อคุ้มครองพยานอย่างมีประสิทธิภาพ

มีแผนแม่บทการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 5 แนวทาง ประกอบด้วย

1. การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ที่ผ่านมา คนโกงมักใช้อิทธิพล เส้นสาย ช่วยกัน โกง ช่วยกันปกปิดจนกฎหมายเอาผิดได้ยาก ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง ประชาชนจึงไม่ยอมเข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่อยากเดือดร้อน กระบวนการยุติธรรมล่าช้า ขาดความศักดิ์สิทธิ์ บทลงโทษเบาจนคนไม่เกรงกลัว หรือโงงแล้ว ยังไงก็ได้ผลคุ้มค่า องค์กรฯ เห็นว่า ต้องมีการออกกฎหมายและบังคับใช้อย่างจริงจัง มีหลักเกณฑ์กำหนดโทษในคดีคอร์รัปชันที่ชัดเจน เช่น ยึดผลประโยชน์ที่ได้รับจากการคอร์รัปชันเป็นของรัฐและปรับ 2 เท่า รวมดอกเบี้ย มีบทลงโทษที่หนักและไม่มีอายุความ ให้ ป.ป.ช. เร่งรัดในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน มีการเร่งด่วนคดีพิเศษ มีมาตรการเพื่อเอาผิดผู้ให้สินบนมากขึ้น ใช้มาตรการตรวจสอบภาษีย้อนหลัง นักการเมือง และข้าราชการทุจริต เร่งแก้ไขหรือออกกฎหมายเพิ่มเติมให้ได้มาตรฐานสากล พร้อมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ สนับสนุนและปกป้องผู้ให้เบาะแส เช่น ให้มีรางวัลนำจับ มีมาตรการคุ้มครองเปลี่ยนแปลง กฎระเบียบของราชการที่เป็นเงื่อนไขให้เกิดการเรียกรับสินบน ป้องกันการแทรกแซง กระบวนการยุติธรรมจากฝ่ายการเมือง

2. การปฏิรูปด้านการสร้างมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนและสังคม อุปสรรคที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ คือ มีการปกปิด บิดเบือนข้อมูลที่แท้จริงที่ประชาชนควรรู้ โครงการของรัฐจำนวนมากไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ประชาชนยังไม่มีสิทธิในการออกความคิดเห็นและตรวจสอบ การดำเนินงานของรัฐอย่างแท้จริง องค์กรฯ เห็นว่า เพื่อที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จะต้องมีการสร้างความแข็งแกร่งภาคประชาชนในการต่อต้านคอร์รัปชัน เร่งสร้างและขยายเครือข่ายที่จะร่วมขยายผลทั้งในกลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มพื้นที่ รวมทั้งใช้ประโยชน์สูงสุดกับกลุ่ม และกระบวนการต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนเรื่องปฏิรูป ใช้ประโยชน์จากความตื่นตัวของสังคมที่แสวงหาความเปลี่ยนแปลง เน้นการสื่อสาร และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นประเด็นทุจริตคอร์รัปชัน รัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอ ให้ประชาชนรับรู้

3. การปฏิรูปด้านการรณรงค์คุณธรรม จริยธรรมและการต่อต้านคอร์รัปชัน สังคมไทยปัจจุบัน คนไทยบางส่วนเชื่อว่า การเอาเปรียบคนอื่นหรือโกงนิดหน่อยไม่เห็นเป็นไร ที่สำคัญเมืองไทยใคร ๆ ก็โกงและไม่มีทางเอาชนะได้ ทุกวันนี้คนโกงกันโดยไม่ต้องอายใคร และไม่รู้จักอายตัวเอง ซึ่งเด็กและเยาวชนกำลังเรียนรู้พฤติกรรมผิด ๆ จากผู้ใหญ่ หนทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา ให้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมและการมีจิตสำนึกผู้ผิดรู้ชอบเป็นพื้นฐานในการสร้างคน สร้างวัฒนธรรมใหม่ เช่น กินน้อยใช้น้อย ไม่ต้องโกง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เคารพในสิทธิผู้อื่น การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ฝ่ายเดียว เปลี่ยนความเข้าใจหรือความเชื่อของสังคม โดยให้แยกความสัมพันธ์ส่วนตัวออกจากหน้าที่ ความรับผิดชอบ ผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวม รณรงค์สอนคุณธรรม จริยธรรม ตั้งแต่เด็ก ๆ และบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างจริงจัง และประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรู้จักวิธีการโกงรูปแบบต่าง ๆ

4. การปฏิรูปด้านมาตรการเรื่องความโปร่งใส เป็นที่ทราบว่าการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐในทุกระดับขาดความโปร่งใส และสร้างปัญหานานัปการตามมา องค์กรฯ เห็นว่า เพื่อให้การดำเนินโครงการ เป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และเข้าถึงได้ จะต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ให้ทันเหตุการณ์ ให้ความสำคัญกับเสรีภาพของสื่อมวลชนและสิทธิในการแสดงออกของประชาชน เพิ่มอำนาจประชาชนในการตรวจสอบ และเข้าถึงข้อมูลควบคู่กับการผลักดัน ข้อตกลงคุณธรรมให้บังคับใช้โดยเร็ว โดยครอบคลุมการริเริ่มจนสิ้นสุดโครงการ

5. การปฏิรูปด้านการสร้างความเข้มแข็งหน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชันภาครัฐ การดำเนินคดีทุจริตปัจจุบัน เป็นไปอย่างล่าช้า คดีโกงมีมากจนทำไม่ทัน ใช้เวลานาน ทำให้ไม่รอบคอบ ละเลยคดีเล็กน้อย การร้องเรียนของประชาชนทำได้ยาก รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่เชื่อว่า ร้องเรียนแล้วจะเกิดผลนำไปสู่การขาดแรงจูงใจ ขณะที่ผู้นำองค์กรตรวจสอบ ถูกข่มขู่ คุกคาม และแทรกแซงจากนักการเมือง ข้อเสนอ คือ ต้องสร้างความเข้มแข็งแก่หน่วยงานต่อต้านคอร์รัปชัน ทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร เพิ่มประสิทธิภาพและสร้าง ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ ปรับปรุงวิธีการคัดสรรบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพิ่มอำนาจและกลไก ให้สามารถดำเนินคดีคอร์รัปชันได้รวดเร็วและเด็ดขาด ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรมและองค์กรอิสระ (องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชันในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล, 2557)

สุวัฒน์ ทองธนากุล จากหนังสือพิมพ์เอเอสทีวี ผู้จัดการรายวัน ได้กล่าวว่า ปัญหาการพัฒนาประเทศไทย มีสาเหตุใหญ่มาจาก “การทุจริตคอร์รัปชัน” หรือ “การโกง” ที่ทำให้ทิศทางและวิธีการเบี่ยงเบนไปจากความถูกต้องและเป็นธรรม หากมีการวางแผนและดำเนินงานด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ย่อมไม่ทำทุจริตประพฤติมิชอบ ผู้บริหาร หรือผู้นำกิจการที่ทำเช่นนี้ได้ก็ต้องมีจุดยืนของความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เป็น “รากแก้วความดี” แต่เพราะระบบในสังคมไทยปล่อยให้นักธุรกิจการเมืองที่คิดแบบค้ากำไรเกินควร สามารถใช้เงินและผลประโยชน์เข้ามา “ประมูลอำนาจทางการเมือง” ผ่านพิธีกรรมที่เรียกว่า “การเลือกตั้ง” ในคราบของ “ระบอบประชาธิปไตย ที่ยังไม่พัฒนา และไม่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม” ทั้งผู้เลือกและผู้เสนอตัวให้เลือก โดยผู้คุมกติกา ทำเป็นไม่รู้ จึงมีนักวิชาการต่างประเทศตั้งข้อสงสัยว่า ทำไมมีคนไทยที่ยอมเลือก “คนไม่มีคุณภาพและเป็นคนไม่ดี” มาเป็นผู้ปกครองตัวเอง ผลก็คือ ความถูกต้องในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ถูกเบี่ยงเบน ระบบราชการถูกครอบงำ ระบบคุณธรรมถูกบั่นทอน มีคนที่หวังเติบโตทางลัดจนต้อง “ยอมรับใช้” หรือ “เสนอตัวรับใช้” นักการเมืองที่ไม่มีอุดมการณ์ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” จึงลุกลามไปทั่วโดยเฉพาะระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่ส่งผลถึงคู่ค้า คือ ภาคเอกชน ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และภาครัฐต้องจ่ายแพงโดยขาดคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อเร็ว ๆ นี้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ถึงกับกล่าวในปาฐกถาในงานโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตช่วงหนึ่งว่า ดีใจมากที่ได้เห็นภาคเอกชนมีความเป็นห่วงชาติบ้านเมืองของท่าน ของผมของเรา ร่วมมือร่วมใจกันคิดแก้ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือที่เราชอบเรียกกันว่า คอร์รัปชัน อันเป็นปัญหาที่เลวร้ายที่สุดในประเทศของเรา เป็นผลเสียมากที่สุด และเป็นสิ่งที่น่าละอายมากที่สุดสำหรับคนไทย (ปลุกจิตสำนึก “ไม่โกง” “เอกชน-ราชการ” แข่งกันใหม่?, 2558, น. 8 (ซ้าย))

บรรณานุกรม

กฎหมายต่อต้านคอร์รัปชัน. (23 กันยายน 2558). สืบค้น 9 พฤศจิกายน 2558 จาก

<http://www.anticorruption.in.th/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9B%E0%B8%8A%E0%B8%B1/>

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้สำเร็จ. (12 มิถุนายน 2557). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก

<https://th.facebook.com/Prof.SombatThamrongthanyawong/posts/776001482440845>

โง่งจํานำข้าวประเทศล้ม! “บ๊ิกตุ้” ลั่นต้องแก้ให้ได้ พท. พล่านต่อต้าน ม.44 สัดส่วน ส.ส. 350 กับ 150.

(6 พฤศจิกายน 2558). ไทยรัฐ ครอบคลุม. น. 1(ซ้าย), 16, 19. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQnessClip ข้อเสนอปราบโง่ง. (4 พฤศจิกายน 2558). เดลินิวส์. น. 9 (บน). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQnessClip 'ต้านโง่งต้องเริ่มจากครอบครัว'. (5 พฤศจิกายน 2558). ไทยโพสต์. น. 8 (เต็มหน้า). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQnessClip

แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในทัศนะและข้อเสนอแนะของธนาคารโลก.

(15 เมษายน 2552). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก

<https://witayakornclub.wordpress.com/2008/04/15/%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B9%89%E0%B9%84%E0%B8%82%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3/>

บทบาทประชาสังคมกับการปลดล็อกคอร์รัปชัน : ผลวิจัยชี้ทุจริตอันดับหนึ่ง”จัดซื้อจัดจ้าง” 4 องค์การ

ตรวจสอบไม่เพียงพอ - สะกัดอาการเรื้อรังไม่อยู่. (17 สิงหาคม 2558). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://thaipublica.org/2015/08/civil-society-organization-1/>

บทบาทประชาสังคมกับการปลดล็อกคอร์รัปชัน (3): จุดสกัด CSOs ไทย อุปสรรคด้านเงินทุน รัฐสนับสนุนไม่เต็มที่. (9 ตุลาคม 2558). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก

<http://thaipublica.org/2015/10/civil-society-organization-3/>

“ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 71/2557 เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 131. ตอนพิเศษ 124 ง, น. 5.

ปลุกจิตสำนึก “ไม่โง่ง” “เอกชน - ราชการ” แข่งกันไหม?. (4 พฤศจิกายน 2558). ASTV ผู้จัดการรายวัน. น. 8 (ซ้าย). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQnessClip

ผากการบ้านกรรมการ ป.ป.ช. ชุดใหม่. (4 พฤศจิกายน 2558). โพสต์ทูเดย์. น. 4 (ล่าง). สืบค้นจาก
ฐานข้อมูล iQnessClip

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542” (18 พฤศจิกายน 2542).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116 ตอนที่ 115 ก, น. 1.

“พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551” (24 มกราคม 2551). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 125 ตอนที่ 21ก, น. 3 - 8.

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550”, (7 ตุลาคม 2550)

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 64 ก. น. 1-21.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542” (21 เมษายน 2542).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116. ตอนที่ 29 ก, น. 45.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” (11 ตุลาคม 2540).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, น.1-127

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2540). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124
ตอนที่ 47ก, น. 84 - 101.

รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล 6 เดือน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี.

(2558). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.moj.go.th/intro/05-23042558.pdf>

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558). สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 1: การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ

ประพฤติมิชอบ.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,สำนักงานการพิมพ์.

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558). สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 2: แผนปฏิบัติการเข้าสู่อำนาจ/ระบบ

พรรคการเมือง.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,สำนักงานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (ม.ป.ป.).อำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.). สืบค้น

9 พฤศจิกายน 2558 จาก <https://www.nacc.go.th/main.php?filename=nacc1>

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2558). 17 ปี กกต. ใบแดง-ใบเหลือง เครื่องมือกำราบทุจริตเลือกตั้ง.

สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.ect.go.th/th/?p=6087>

สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2558). “9 ปี” ผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พุทธศักราช 2549 – 2558. สืบค้น 4 พฤศจิกายน 2558 จาก

https://www.nacc.go.th/download/9_nacc_148.pdf

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2558). รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันและ

ปราบปรามการฟอกเงิน ประจำปีเดือนกันยายน 2558 เสนอนายกรัฐมนตรี. สืบค้น 11 พฤศจิกายน

2558 จาก <http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Sep.pdf>

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. (2558). เรื่องที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.

2557 - 2558 แยกหมวดตามประเภทของเรื่อง. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก

<http://www.oag.go.th/internet/News/Upload/12.2015090006.1.pdf>

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). วาระปฏิรูปที่ 1 : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). วาระปฏิรูปที่ 2 : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ผนึกพลังทุกภาคส่วน หาแนวทางจัดทำแผนแม่บทการต่อต้านคอร์รัปชัน ในงานเสวนา “ปฏิรูปการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชัน...อย่างเห็นผลและยั่งยืน” พร้อมผลักดันให้ใช้ได้จริงเกิดเป็นผล. (2 เมษายน 2557). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก

<http://www.thaipr.net/general/537458>

องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. ดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2557. (2557). สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.transparency-thailand.org/thai/index.php/2014-11-24-03-07-28/2014-11-24-03-09-45/346-2557>

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

1. จุดบริการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 โทร. 0 2244 2072 โทรสาร 0 2244 2058
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 โทร. 0 2244 2071 โทรสาร 0 2244 2058
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชย การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 โทร. 0 2244 2070 โทรสาร 0 2244 2058
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
2. จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (e-knowledge services) อาคารรัฐสภา 1 ชั้น 3
โทร. 0 2244 1877 โทรสาร 0 2244 1878

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร